

MAGYAR TAKARÉKSZÖVETKEZETI BANK ZRT

KOCKÁZATOKKAL ÉS TŐKEMEGFELELÉSEL KAPCSOLATOS

NYILVÁNOSSÁGRA HOZATAL

2008. DECEMBER 31.

2009. MÁJUS 15

TARTALOMJEGYZÉK

1	Bevezetés.....	4
2	A prudenciális szabályok alkalmazási köre	4
3	A szavatoló tőkével kapcsolatos információk.....	7
4	A tőkemegfeleléssel kapcsolatos információk	8
4.1	A Takarékbank szabályozói tőkekövetelménye és tőkemegfelelése	8
4.2	A Bankcsoport szabályozói tőkekövetelménye és tőkemegfelelése.....	9
4.3	A Takarékbank hitelezési kockázatának tőkekövetelménye	9
4.4	A Bankcsoport hitelezési kockázatának tőkekövetelménye.....	9
4.5	Piaci kockázatok tőkekövetelménye	10
4.6	A belső tőkemegfelelés értékelési folyamatára vonatkozó elvek és stratégia.....	10
4.6.1	Kockázati stratégia	10
4.6.2	Belső tőkeszükséglet számítása	14
5	A hitelezési kockázattal kapcsolatos információk.....	17
5.1	A hitelezési kockázatkezelési elvek, módszerek	17
5.1.1	Hitel- és partnerkockázatkezelési alapelvek	17
5.1.2	Folyamatok	18
5.1.3	A kockázatmérséklésre és a hitelkockázati fedezet alkalmazására vonatkozó szabályok.....	18
5.1.4	A kockázatmérséklésre és a hitelkockázati fedezeti eszközök hatékonyságának ellenőrzésére szolgáló stratégiák és folyamatok	19
5.1.5	A késedelem és a hitelminőség-romlás megközelítése a belső szabályzatokban ..	19
5.1.6	Bank által alkalmazott külső hitelminősítő szervezetekkel kapcsolatos információk	20
5.1.7	A kereskedési könyvön kívüli tételek esetében a hitelminősítés alkalmazásának bemutatása.....	22
5.2	A sztenderd módszernél meghatározott egyes kitétségi osztályokra vonatkozó adatok..	22
5.3	Az elszámolt értékvesztésre és a képzett céltartalékra vonatkozó információk.....	26
5.3.1	Az értékvesztés és céltartalék-képzés szabályai	26
5.3.2	A kockázati alapú értékvesztés és céltartalék-képzés	27
5.3.3	A nem kockázati minősítésen alapuló értékvesztés, valamint céltartalék-képzés	28
5.3.4	Értékvesztés és céltartalék adatok.....	29
5.4	A hitelkockázat mérséklésére vonatkozó információk	30
5.4.1	A fedezetek értékelésére és kezelésére szolgáló szabályok.....	30
5.4.2	A Bank által elismert fedezetek, és elfogadott más biztosítékok fő típusai	32
5.4.3	A hitelezésikockázat-mérséklés során felmerülő piaci- vagy hitelezési kockázati koncentrációk, nettósítás.....	33
5.4.4	A hitelezésikockázat-mérsékléssel kapcsolatos adatok.....	34
5.5	A partnerkockázati kitétségekkel kapcsolatos információk	35
5.5.1	A Bank által alkalmazott partnerkockázat-kezelési alapelvek	35
5.5.2	Partnerkockázatot hordozó kitétségek.....	36
5.5.3	A partnerkockázati kitétség mérséklésének módszerei	37
5.5.4	A partnerkockázati kitétségek adatai.....	38
5.5.5	A rossz irányú kockázatok azonosítására, kezelésére vonatkozó eljárások	38
5.5.6	Hítelderivatívák.....	38
6	Piaci és likviditási kockázatokkal kapcsolatos információk	39
6.1	Kamatkockázat.....	40
6.1.1	A Bank által alkalmazott kamatkockázat-kezelési alapelvek.....	41
6.1.2	Kereskedési könyvben nyilvántartott kamatkockázat	41

6.1.3	Nem-kereskedési könyvben nyilvántartott kamatkockázat	42
6.2	Részvényárfolyam kockázat	43
6.2.1	A Bank által alkalmazott részvénykockázat-kezelési alapelvek	43
6.2.2	Kereskedési könyvben nyilvántartott részvénykockázat	43
6.3	Devizaárfolyam kockázat	44
6.3.1	A Bank által alkalmazott devizaárfolyam-kockázatkezelési alapelvek	44
6.4	Likviditási kockázat	45
6.4.1	A Bank által alkalmazott likviditási kockázatkezelési alapelvek	45
7	Kereskedési könyvben nem szereplő részvénypozíciókkal kapcsolatos információk	47
7.1	A kereskedési szándék elhatárolásának szempontjai	47
7.2	A Bank által alkalmazott számviteli és értékelési módszerek	48
7.3	A kereskedési könyvön kívül tartott részesedések értéke	49
8	Értékpapírosított pozíciókra vonatkozó információk	49
9	Működési kockázatra vonatkozó információk	49
9.1	Működési kockázatok azonosítása, adatgyűjtés	50
9.2	Működési kockázatok monitoringja	50
9.3	Működési kockázatok kezelése	50
9.4	Működési kockázati jelentő rendszer	50
9.5	A működési kockázat tőkekövetelménye	51

1 Bevezetés

A Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt. (a továbbiakban: Takarékbank, Bank) jelen dokumentummal a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. Törvény (Hpt.) 137/A.§-ában, valamint a hitelintézetek nyilvánosságra hozatali követelményének teljesítéséről szóló 234/2007. (IX.4.) Korm. Rendeletben foglaltaknak tesz eleget.

Jelen dokumentum a jogszabályi előírásoknak megfelelően bemutatja és összefoglalja a szavatoló tőkével, kockázatokkal és tőkemegfeleléssel kapcsolatos nyilvánosságra hozandó információkat a Takarékbankra, valamint a Bankkal összevont felügyelet alá tartozó társaságokra együttesen (a továbbiakban: Bankcsoport) vonatkoztatva.

A jelen dokumentumban szereplő adatok a Takarékbank és a Bankcsoport 2008. évi, magyar számviteli szabályok alapján összeállított éves beszámolóján alapulnak.

A jelen dokumentumban minden adat millió forintban szerepel, kivéve, ha az ettől eltérő érték külön feltüntetésre kerül.

A dokumentum a jogszabályi hivatkozásoknál a következő rövidített elnevezéseket alkalmazza:

- **Hpt.** - A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény
- **Bszt.** - A befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény
- **Tpt.** - A tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény
- **Hkr.** - 196/2007. (VII.30.) Korm. rendelet a hitelezési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről
- **Mkr.** - 200/2007. (VII.30.) Korm. rendelet a működési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről
- **Nyhkr.** - 234/2007. (IX.4.) Korm. rendelet a hitelintézetek nyilvánosságra hozatali követelményének teljesítéséről
- **Pkr.** - 381/2007. (XII.23.) Korm. rendelet a hitelintézetek partnerkockázatának kezeléséről
- **Kkr.** - 244/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet a kereskedési könyvben nyilvántartott pozíciók, kockázatvállalások, a devizaárfolyam kockázat és nagykockázatok fedezetéhez szükséges tőkekövetelmény megállapításának szabályairól és a kereskedési könyv vezetésének részletes szabályairól (továbbiakban: Kkr.)
- **Hitkr.** - 250/2000. (XII.24.) Korm. rend. a hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól

2 A prudenciális szabályok alkalmazási köre

A Bankcsoport esetében nincs eltérés a számviteli konszolidációba és az összevont alapú felügyelet tőkekövetelményének számításához kapcsolódó számításba bevont intézményi kört érintően.

Az összevont alapú felügyelet a Takarékbank valamennyi konszolidációban résztvevő leányvállalatára és társult vállalkozására kiterjed:

- Leányvállalatok: Takarék Alapkezelő Zrt., TAKINFO Kft.
- Társult vállalkozások: Banküzlet Zrt., Next-Faktor Pénzügyi és Szolgáltató Zrt.

A Takarékbanknak nincs olyan vállalkozása, amelyre – a Hpt. 91. §-ának (3) bekezdése szerint – az összevont alapú felügyelet nem terjed ki.

A Takarékbank és a Hpt. 90. §-ának (2) bekezdése szerinti vállalkozások vonatkozásában a szavatoló tőke átadásának és a kötelezettség visszafizetésének nincs akadálya.

A Takarékbankkal összevont felügyelet alá tartozó vállalkozások:

Vállalkozások	Tevékenységi kör	A Bank tulajdoni hányada	Befolyás típusa	Összevont alapú tőkemegfelelésnél való figyelembe vétel módja
Takarékbank Zrt.	(irányító) hitelintézet	--	Irányító hitelintézet	
Takarék Alapkezelő Zrt.	befektetési alapkezelő	100%	ellenőrző befolyás	Hpt. 94. § (1) és Szm. 122. §. - teljes körű bevonás
TAKINFO Kft.	Járulékos vállalkozás	52,38%	ellenőrző befolyás	Hpt. 94. § (1) és Szm. 122. §. - teljes körű bevonás
Banküzlet Zrt.	Pénzügyi vállalkozás	48,99%	Részesedési viszony (kisebbségi)	Hpt. 94. § (4) és Szm. 129 - 130 §. - Szm. társult vállalkozások konszolidálására vonatkozó szabályai
Next Faktor Pénzügyi Szolgáltató Zrt.	Pénzügyi vállalkozás	24%	Részesedési viszony (kisebbségi)	Hpt. 94. § (4) és Szm. 129 - 130 §. - Szm. társult vállalkozások konszolidálására vonatkozó szabályai

Mivel a Hpt. szerinti (kisebbségi) részesedési viszonyban lévő vállalkozások közül egyik sem minősül közös vezetésű vállalkozásnak, ezért a konszolidáció szempontjából a Bank a Banküzlet Zrt.-t és a Next Faktor Pénzügyi és Szolgáltató Zrt.-t is a Hpt. 94. §. (4) bekezdése alapján a számviteli törvény (a továbbiakban: Szm.) társult vállalkozásokra vonatkozó, részesedés értékelés módszerével kezeli. A részesedés értékelés módszer a társult vállalkozásnak sem az eszközeit, sem a forrásait nem vonja be a konszolidált mérlegbe, ezért a részesedési viszonyban lévő, az Szm. szerint társultnak minősülő vállalkozások a prudenciális mérésnél nem játszanak szerepet.

A Hpt. 91. § (3) bekezdés c) pontja az összevont felügyelet szempontjából elhanyagolhatónak minősít egy vállalkozást, ha annak mérlegfőösszege és mérlegen kívüli tételei alapján a Hpt. 79. § (4) bekezdése szerinti a nagyockázatoknál alapul vett kitettség értéke nem haladja meg a Takarékbank mérlegfőösszegének egy százaléka és 2500 millió Ft közül a kisebb értéket. A Takarékbank esetében a 2500 millió Ft a kisebb érték. Ha egynél több vállalkozás felel meg az elhanyagolhatóság kritériumának, akkor a korlátozást a vállalkozások együttesére kell értelmezni.

A Hpt. 91. § (3) c) pontjában, az összevont alapú felügyelet céljából a csoporthoz tartozó vállalkozások jelentőségére vonatkozó előírásokat alapul véve a Takarékbank ellenőrző részesedésnek minősülő leányvállalatai közül

- a TAKINFO Kft. alig lépi túl az elhanyagolható jelentőség küszöbértékét
- a Takarékalapkezelő Zrt. elhanyagolható jelentőségű.

A kisebbségi részesedési viszonyban minősülő érdekeltségek közül pedig

- a Next Faktor Zrt. kissé az elhanyagolhatósági küszöbérték felett
- a Banküzlet Zrt. elhanyagolható jelentőségű.

A kisebbségi részesedési viszonyban lévő vállalkozások kockázatait a Bank elsősorban havi rendszerességgel bekért jelentések alapján követi nyomon, valamint az igazgatóságban, illetve a felügyelőbizottságban való részvételen keresztül a szavazati arányának megfelelő mértékben kontrollálja.

3 A szavatoló tőkével kapcsolatos információk

A Takarékbank egyedi szinten számított szavatoló tőkéje	2008.12.31
ALAPVETŐ TŐKE	4 379
Befizetett jegyzett tőke	2 367
Tőketartalék	2 012
ALAPVETŐ TŐKEKÉNT ELISMERT TARTALÉKOK	8 131
Általános tartalék	1 597
Eredménytartalék	5 870
Mérleg szerinti eredmény	729
Általános kockázati céltartalék adóval csökkentett része	536
(-) Immateriális javak	- 601
JÁRULÉKOS TŐKE	1 687
Lejáráttal rendelkező alárendelt kölcsöntőke	537
Részvényre átváltoztatható kötvények	1 150
LEVONÁSOK AZ ALAPVETŐ TŐKÉBŐL ÉS A JÁRULÉKOS TŐKÉBŐL	- 250
(-) PIBv-ben lévő tőkebefektetések korlátozása miatt*	- 201
(-) Kereskedési könyv szerinti nyitva szállítás értéke	- 49
ÖSSZES ALAPVETŐ TŐKE	12 385
ÖSSZES JÁRULÉKOS TŐKE	1 562
LEVONÁSOK UTÁNI ÖSSZES ALAPVETŐ ÉS JÁRULÉKOS TŐKE	13 947

A Banksoport összevont alapon számított szavatoló tőkéje	2008.12.31
ALAPVETŐ TŐKE	4 379
Befizetett jegyzett tőke	2 367
Tőketartalék	2 012
ALAPVETŐ TŐKEKÉNT ELISMERT TARTALÉKOK	6 979
Lekötött tartalék alapvető tőkeként figyelembe vehető része	1
Általános tartalék	1 597
Eredménytartalék	5 904
Leányvállalatok saját tőke változása	- 935
Konszolidáció miatti változások	7
Kisebbségi részesedés (külső tagok részesedése)	429
Mérleg szerinti eredmény	689
Általános kockázati céltartalék adóval csökkentett része	536
(-) Immateriális javak	- 1 249
JÁRULÉKOS TŐKE	2 944
Passzív tőkekonszolidációs különbözet leányvállalatokból	1 257
Lejáráttal rendelkező alárendelt kölcsöntőke	537
Részvényre átváltoztatható kötvények	1 150
LEVONÁSOK AZ ALAPVETŐ TŐKÉBŐL ÉS A JÁRULÉKOS TŐKÉBŐL	- 290
(-) PIBv-ben lévő tőkebefektetések korlátozása miatt*	- 240
(-) Kereskedési könyv szerinti nyitva szállítás értéke	- 50
ÖSSZES ALAPVETŐ TŐKE	11 213
ÖSSZES JÁRULÉKOS TŐKE	2 799
LEVONÁSOK UTÁNI ÖSSZES ALAPVETŐ ÉS JÁRULÉKOS TŐKE	14 012

* PIBv vállalkozások – hitelintézetek, pénzügyi vállalkozások, befektetési vállalkozások, biztosító intézetek és viszontbiztosítók

4 A tőke megfeleléssel kapcsolatos információk

A Takarékbank a minimális tőkekövetelmény számítása során a választható módszerek közül az alábbi módszereket alkalmazza egyedi és összevont alapon egyaránt:

- Hitelezési kockázat: sztenderd módszer (Hpt. 76/A §, Hkr. Második rész, Hkr. Negyedik rész)
- Pénzügyi biztosítékok beszámítása: a felügyeleti volatilitási korrelációs tényező alkalmazásával az átfogó módszer (Hkr. Negyedik rész 130.§. a) és 131-145. §)
- Partnerkockázati kitettség számítása: származékos ügyletekre és a hosszú elszámolási idejű ügyletekre a piaci árazás módszere (Pkr. III. fejezet), repó- és értékpapírkölcsönzési ügyletekre, továbbá az értékpapír ügyletekhez kapcsolódó hitelekre (margin lending) az átfogó módszert alkalmazza (Hkr. Negyedik rész)
- Deviza árfolyamkockázat és kereskedési könyvi pozíciók kockázata: sztenderd módszer (Kkr. VIII. Fejezet)
- Kötvények és kötvénypozíciók általános kamatkockázata: lejárat alapú megközelítés (Kkr. 16.§)
- Működési kockázat: alapmutató módszer (Hpt. 76/J (1)a) és (2), Mkr. 3. §)

A minimális tőkekövetelmény számításánál a Takarékbank belső modelleket nem alkalmaz.

Az összevont alapú tőke megfelelés számításánál a hitelezési kockázat és a működési kockázat tőkekövetelményét a Takarékbank a konsolidált mérleg- és eredménykimutatás alapján számolja. A piaci kockázatok esetében azonban a Kkr. 13. §-ában meghatározott aggregációs módszert alkalmazza, amely szerint a Takarékbank minimális tőkekövetelményéhez hozzáadja egyes leányvállalatok minimális tőkekövetelményéhez

A tőke megfelelés számításánál a tőke megfelelés a kockázatok fedezésére figyelembe vehető szavatoló tőke és a kockázatok minimális tőkekövetelményének a különbsége, a tőke megfelelési index pedig a kettőnek a hányadosa. Az évtizedek óta számított tőke megfelelési mutató pedig a tőke megfelelési index 8%-a.

4.1 A Takarékbank szabályozói tőkekövetelménye és tőke megfelelése

2008.12.31

Hitelezés kockázat tőkekövetelménye	8 681
Piaci kockázat tőkekövetelménye	231
Működési kockázat tőkekövetelménye	1 340
Összes tőkekövetelmény	10 252
Kockázatok fedezetére figyelembe vehető szavatoló tőke	13 947
Tőke megfelelési index (%)	136,04%
Tőke megfelelési mutató (%)	10,88%

**4.2 A Bankcsoport szabályozói tőkekövetelménye és tőkemegfelelése
2008.12.31**

Hitelezés kockázat tőkekövetelménye	8 712
Piaci kockázat tőkekövetelménye	291
Működési kockázat tőkekövetelménye	1 646
Összes tőkekövetelmény	10 649
Kockázatok fedezetére figyelembe vehető szavatoló tőke	14 012
Tőkemegfelelési index (%)	131,58%
Tőkemegfelelési mutató (%)	10,53%

**4.3 A Takarékbank hitelezési kockázatának tőkekövetelménye
2008.12.31.**

Kitettségi osztályok	Hitelezési kockázat	Partner-kockázat	Összesen
Központi kormányok és központi bankok	21		21
Regionális kormányok vagy helyi önkormányzatok	777		777
Közszektorbeli intézmények	77		77
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	1 482	85	1 567
Vállalkozások	5 583	19	5 602
Lakosság	144		144
Késedelmes tételek	26		26
Kollektív befektetési értékpapírok	150		150
Egyéb tételek	317		317
Összesen	8 577	104	8 681

4.4 A Bankcsoport hitelezési kockázatának tőkekövetelménye
2008.12.31.

Kitettségi osztály	Hitelezési kockázat	Partner-kockázat	Összesen
Központi kormányok és központi bankok	21		21
Regionális kormányok vagy helyi önkormányzatok	777		777
Közszektorbeli intézmények	77		77
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	1 486	85	1 571
Vállalkozások	5 544	19	5 563
Lakosság	144		144
Késedelmes tételek	26		26
Kollektív befektetési értékpapírok	150		150
Egyéb tételek	383		383
Összesen	8 608	104	8 712

4.5 Piaci kockázatok tőkekövetelménye

2008.12.31.	Takarékbank	Bankcsoport
Kereskedési célú, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	119	119
Részvények	1	1
Deviza	111	171
Áruk	0	0
Összes tőkekövetelmény a pozíció-, devizaárfolyam és árukockázatra	231	291

4.6 A belső tőke megfelelés értékelési folyamatára vonatkozó elvek és stratégia

4.6.1 Kockázati stratégia

A Takarékbank, mint közepes méretű hitelintézet kockázati stratégiáját 3 évre fogalmazza meg. A Bank méreteiből és kockázati profiljából fakadóan rugalmasan kell, hogy reagáljon a környezet változásaira, és ez a jelenlegi helyzetben nem teszi reálissá a 3 évnél hosszabb időtávra való kitekintést. A Takarékbank a kockázati stratégiáját évente egyszer rendszeresen felülvizsgálja, a kockázati stratégia időhorizontját – gördülő módon – legalább egy évre kitolva.

Amennyiben a két felülvizsgálati időpont között a stratégiában foglaltakat érintően lényeges változás következik be, akkor a Takarékbank rendkívüli felülvizsgálat keretében javaslatot készít az Igazgatóság részére a stratégia módosításáról.

A stratégia legutóbbi felülvizsgálata 2008. év végével történt meg.

A kockázati stratégia felülvizsgálata során a Bank a következőket tartotta szem előtt:

- A Bázeli II. folyamat a hitelintézeti kockázatokot átfogó módon közelíti.
- A stratégiának tartalmaznia kell az általános kockázatkezelési alapelveket és minden lényeges kockázatra vonatkozóan a specifikus elveket, illetve kockázatkezelési célokat.
- A kockázati étvágy és a kockázatvállalási hajlandóság, illetve kockázat tűrés általánosan a tőkének és az eredménynek a függvényében fogalmazható meg.
- A kockázati szerkezet a lényeges kockázatok vonatkozásában tartalmazza egyrészt a kockázati stratégia időhorizontján elérni kívánt konkrét célkitűzéseket, másrészt – megfelelően a korábbi évek kockázati stratégiájának is – azokat a legfőbb kockázatkezelési eszközöket, amelyek a célkitűzések megvalósítását segítik, különös tekintettel a limit rendszerre.
- Mivel a kockázati étvágy és a kockázatvállalási hajlandóság szorosan összefügg a rendelkezésre álló tőke mennyiségével, és a megcélzott tőke megfeleléssel, a tőketerv összekapcsolásra került a kockázati stratégiával.

4.6.1.1 A kockázati stratégia általános alapelvei

A Takarékbank kockázati stratégiájában meghatározott általános alapelvek a következők:

1. A Takarékbank mindenkor úgy alakítja kockázatvállalását, kockázatkezelési és a belső tőke megfelelés értékelési folyamatát, hogy az ne veszélyeztesse a biztonságos működését és

-
- a PSZÁF ne korlátozhassa tevékenységét. A Takarékbank által meghatározott belső tőkeszükségletnek mindig megfelelő tőketöbbletet kell biztosítania a szabályozás által meghatározott minimális tőkekövetelmény felett. *(Biztonságos működés elve)*
2. A Takarékbank úgy alakítja ki kockázatkezelési folyamatait, hogy elkerülje az érdekkonfliktusokat és az összeférhetlenségi helyzeteket. A kockázatkezelési módszerekért, a kockázatok mértékének behatárolásáért, figyeléséért és jelentéséért felelős személyek nem végezhetnek olyan tevékenységet, amelyek az érintett kockázatok hordozó üzleti tevékenységgel vagy azt támogató tevékenységekkel összeférhetetlenek. *(Összeférhetlenség elve)*
 3. a beszámolási/beszámoltatási, jelentési struktúrát, valamint a felelősségek és hatáskörök elkülönítését (szegregáció) világos, pontos, egyértelműen meghatározott, átlátható, összefüggő, kötelező érvényű szabályok szerint kell kialakítani, melyek a szervezeten belüli érdekkonfliktusok (összeférhetlenség) és a hatásköri összeütközések megelőzését, kezelését is biztosítják, kikényszerítik
 4. A Takarékbank nem folytat számára jogszabály által tiltott tevékenységet, nem vállal kockázatot jogszabályok által tiltott vagy jogszabályba ütköző vagy erkölcsileg támadható tevékenységekkel, vagy olyan tevékenységekkel kapcsolatban, mely környezet-szennyezéssel, környezetrombolással jár együtt vagy a tevékenység kapcsán környezeti kár bekövetkezte valószínűsíthető, illetve ellentétes a Bank céljaival, stratégiáival, tulajdonosainak, ügyfeleinek érdekeivel. Nem vállalható kockázat olyan személyekkel kapcsolatban, akiknek rosszhiszemű magatartása a Takarékbank, illetve a Bank legjobb tudása szerint a banki érdekeltségek valamelyike vagy az integráció bármely tagja számára veszteséget okozott. *(Tiltott tevékenységek elve)*
 5. A Takarékbank kockázatokat a kockázati stratégiában és a belső szabályzataiban meghatározott keretek között és mértékig vállal. *(Szabályozottság elve)*
 6. A Takarékbank minden lényeges kockázatát a kockázati típusnak megfelelő módszerek alkalmazásával kezeli. Ennek keretében limiteket és/vagy más belső kontrollokat alkalmaz, figyeli a kockázatok változását, továbbá különböző szintek számára jelentéseket készít. *(Lényeges kockázatok kezelésének elve)*
 7. A kockázatok behatárolása érdekében a Takarékbank által meghatározott limitek betartása minden érintett számára kötelező.
 8. A kockázatkezelési módszereknek és kontrolloknak, és a kockázatkezelés költségeinek arányban kell állni a kockázat mértékével, bonyolultságával. *(Költség-haszon elve)*
 9. A Takarékbank a kockázatvállalással kapcsolatos döntési hatásköreit és kockázati limitjeit úgy alakítja ki, hogy az megfeleljen a tevékenysége jellegének, nagyságrendjének, összetettségének. *(Arányosság elve)*
 10. A Takarékbank a kockázatvállalását olyan üzleti tevékenységekre összpontosítja, amelyeknél kellő szaktudással és technikai feltételekkel rendelkezik a kockázat értékelésére/mérésére és nyomon követésére. A Takarékbank az új termékek, szolgáltatások bevezetése előtt minden lényeges kockázati típus vonatkozásában felméri a termék kockázatait, meghatározza a kockázatkezelés módszereit, ideértve a monitoring tevékenységet.
 11. A Takarékbank kizárólag dokumentált módon vállal kockázatot. *(Dokumentáltság elve)*
-

12. A Takarékbank olyan ösztönző rendszert működtet, amely fokozottan veszi figyelembe a kockázat és a hozam viszonyát, valamint a kockázatkezelési szabályok betartását.
13. A Bank arra törekszik, hogy üzletvitele a legnagyobb mértékben legyen átlátható. A Bank a nyilvánosságra hozatal kapcsán biztosítja a jelenlegi és a jövőbeni helyzetének bemutatásakor pontos, kiegyensúlyozott és időszerű - rendszeresen aktualizált - információ megjelenítését.

4.6.1.2 Lényeges kockázatok meghatározása

A Takarékbank a kockázatok lényeges voltát illetően tágran határozza meg a kategóriát, mert lényegesnek tekint minden kockázatot, amelynél a következő ismérvek valamelyike fennáll

- a szabályozás szerint a kockázat fedezetére a minimális tőkekövetelmény számításánál szavatoló tőkével kell rendelkeznie
- amelyből származó potenciális veszteség mértéke – a Takarékbank vezetőségének szubjektív értékelése szerint – egy év alatt, az előfordulás valószínűségét is figyelembe véve meghaladhatja a szavatoló tőke 3%-át
- a Takarékbank egyéb okból lényegesnek minősíti
- a PSZÁF a felügyeleti felülvizsgálat során értékeli.

A lényeges kockázatok közös jellemzője, hogy ezeket a Banknak kezelnie és kontrollálnia kell.

A PSZÁF által a belső tőke megfelelés értékelésének a felügyeleti felülvizsgálata során értékelendő kockázatok közül a Takarékbanknál értékpapírosítási kockázat nincs, a modell kockázat nem tekinthető lényegesnek, a reputációs kockázat pedig a bank tevékenységi körének és sajátosságainak tükrében nem lényegesnek minősített.

4.6.1.3 Kockázati étvágó, kockázati hajlandóság, kockázattűrés

A Bank a kockázati étvágó felső határát az alábbi szempontok figyelembe vételével alakítja ki:

- a Takarékbank szavatoló tőkéje a szabályozás által meghatározott kockázatok a Hpt. 76.§ (1) bekezdése alapján számított 1. pillér szerinti (szabályozói) minimális tőkekövetelménynek legalább 120%-a legyen, és
- a Takarékbanknak a belső tőke megfelelés módszertana szerint számított belső tőkeszükséglete, beleértve az enyhe stressz hatás alapján számított stressz puffert is, mindig legyen alacsonyabb, mint a kockázatok fedezetét biztosító, a Bank által számított belső tőke nagysága.

A kockázati stratégia kockázati típusonként minősíti a kockázati étvágóat minőségi fokok megadásával.

4.6.1.4 Kockázati szerkezet, limitrendszer

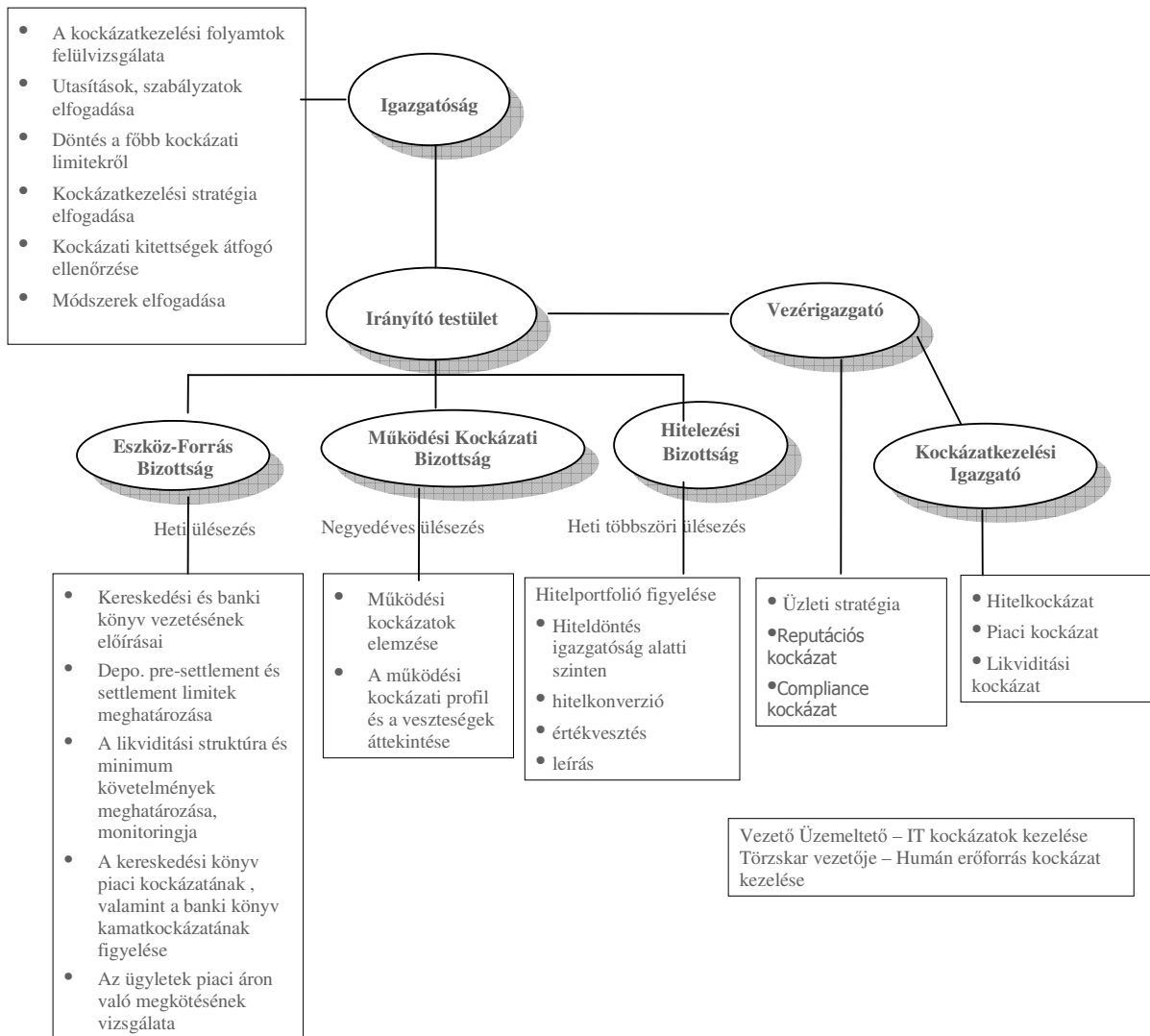
A kockázati szerkezet bemutatja kockázati típusonként a stratégia időhorizontján várható kitétséget, ahol lehet számokkal vagy minőségi jellemzőkkel közelítve, valamint a kockázatkezelés fő eszközeit, ezen belül az alkalmazott limitrendszerek elvi alapjait. A konkrét limiteket a kockázati stratégia mellékletei tartalmazzák.

A kockázati szerkezetben szerepel azoknak a kockázatoknak a bemutatása is, amelyeknek belső tőkeszükségletét a tőkepuffer fejezi ki, és amelyek értékelése szerepet játszik a tőkepuffer belső üzletági allokációjánál.

4.6.1.5 Tőketerv

A tőketerv összegzi a Takarékbank Igazgatósága által már elfogadott, és – a kockázati stratégia függelékének számító – belső tőkeszámítási módszerrel a következő három évre a belső tőkeszükségletet és az annak fedezéséhez rendelkezésre álló tőkét. A kockázati stratégiai terv időszakában a Bank a hitelkockázat és a koncentrációs kockázat mérsékelt növekedése mellett a piaci kockázatok és a működési kockázat tőkeszüksége valamelyest nagyobb mértékben emelkedhet. A Bank a tőketervben a tőkepuffer mértékével is számolt. A szavatoló tőke terve mérsékelt jövedelmezőség növekedéssel, az általános kockázati céltartalékképzés és a korábbi osztalékpolitika fenntartásával, a kibocsátott átváltoztatható kötvények részvényé konvertálásával és a terv időszaka alatt újabb átváltoztatható kötvénykibocsátással számolt.

4.6.1.6 A kockázatok azonosítását, mérését, figyelemmel kísérését biztosító szervezeti egységek és funkciók

4.6.2 Belső tőkeszükséglet számítása

4.6.2.1 Belső tőkeszükséglet számítása a minimális tőkekövetelmény meghatározásánál is szereplő kockázatokra

Figyelembe véve a PSZÁF-nak a belső tőke megfelelés értékelési folyamatára vonatkozó útmutatójában foglaltakat, a Takarékbank 2008-ban a belső tőkeszükségletet a hitelezési és a piaci kockázatok esetében ugyanolyan módszerrel számolta, mint a minimális szabályozási tőkekövetelmény számításánál. A működési kockázat belső tőkeszükségletét a sztenderdizált módszer szerint számította, azzal az eltéréssel, hogy a számvitelileg az egyéb bevételek és

ráfordítások között szereplő közvetített szolgáltatásoknál nemcsak a bevételeket, hanem a ráfordításokat is figyelembe veszi.

4.6.2.2 Egyéb kockázatok belső tőkeszükségletének meghatározása

Reziduális kockázat

A reziduális kockázat a biztosítékok elfogadásából származó kockázat, amelyre vonatkozó belső szabályozást a Takarékbank Fedezetértékelési Szabályzata tartalmazza. Azzal a kockázattal, hogy a biztosíték a kockázatsökkentő tényezőként figyelembe vett értékénél kevesebbet ér, a belső tőkeszükséglet meghatározásánál a Bank külön nem számol, mivel a fedezeteket óvatos módon veszi figyelembe. A dokumentációs hibából, vagy a folyamatok hibájából eredő, a reziduális kockázathoz tartozó veszteségeket a Bank a belső tőke megfelelés értékelés szempontjából működési kockázati eseménynek tekinti, és a működési kockázat keretében kezeli.

Koncentrációs kockázatok

A belső tőkeszükséglet számításához a Bank az ügyfelek/ügyfélcsoportok és partnerek/partnerscsoportok portfólió szintű koncentrációját a Hirschmann-Herfindahl index nagyságával (HHI) méri. A koncentrációs kockázat belső tőkeszükséglet mértékének megállapításánál a Bank figyelembe veszi azt, hogy a hitelezési kockázat sztenderd módszere az átlagosan koncentrált portfólió tőkeszükségletét tükrözi, és belső tőkeszükségletet a koncentrációs kockázatra csak abban az esetben állapít meg, ha az index mértéke – hazai tapasztalatok híján - a hasonló méretű külföldi intézményekre számított, átlagosan koncentrált portfólió indexének átlagos értékét meghaladja.

Ezen túlmenően a 20 legnagyobb ügyféllel/partnerrel szembeni kitettségek alapján a Bank a koncentrációs kockázatra stressz-tesztet végez.

Kereskedési könyvön kívüli kamatkockázat

A Bank kamatkockázata nagyrészt a kereskedési könyvi pozíciókkal kapcsolatos. A kereskedési könyvön kívüli kamatkockázatot a Bank a tényleges átárazódási lejáratok alapján a PSZÁF-nak a hitelintézetek kamatkockázatának kezelésére vonatkozó, 2/2008. sz. útmutatójában meghatározott kamatsokk hatásának számszerűsítésével méri, azzal a különbséggel, hogy a tényleges kamattendenciákat figyelembe véve a PSZÁF útmutatóban szereplőnél a pozíciókra az ajánlásban szereplőnél magasabb kamatsokkot is alkalmazható. 2008-ban a belső szabályok szerint belső tőkeszükségletet a kereskedési könyvön kívüli kamatkockázat esetében a Bank csak akkor határozott volna meg, ha tényleges lejáratok alapján számított módosított hátralévő futamidő és a kamatsokk mértékének szorzatával súlyozott nettó pozíciók devizanemenként összegzett abszolút értékének forintosított értéke a Bank szavatoló tőkéjének 20%-át meghaladta volna.

Likviditási kockázat

A likviditási kockázat kezelésével kapcsolatos jogszabályi és PSZÁF követelmények főként a kockázat kezelésének szükségességére és nem a belső tőkeszükséglet megállapításra helyezik a hangsúlyt. 2008-ban a belső tőkeszükséglet számításával kapcsolatosan a Takarékbank is ezt az elvet követte. A Bank a likviditási mutatókat figyelete, a likviditási kockázatra megállapított limiteket betartotta, és a likviditási kockázatra belső tőkeszükséglettel nem számolt.

A likviditási kockázat kezelése részeként havi rendszerességgel stressz teszt számításokat végzett.

Országkockázat

A tőke megfelelés belső értékelésére vonatkozó PSZÁF útmutató a hitelezési kockázat minimális szavatoló tőkekövetelményének meghatározására sztenderd módszert alkalmazó intézmények számára az országkockázat belső tőkeszükségletének meghatározására egy sztenderdizált módszert ír elő. Az országkockázat belső tőkeszükségletének meghatározására a Bank e módszert alkalmazza.

Az országkockázat belső tőkeszükséglete az adott országgal szembeni összes kitétséghöz képest:

Adott állammal szembeni kitétség kockázati súlyozása	0%-20%	50%	100%	150%
limit a szavatoló tőkéhez képest	nincs	75%	50%	20%
tőkeszükséglet a limitet meghaladó, de a szavatoló tőkét el nem érő az adott csoportba tartozó országgal szembeni kitétség részre	nincs	20%	30%	35%
tőkeszükséglet a szavatoló tőke nagyságát meghaladó, az adott csoportba tartozó országgal szembeni kitétség részre	nincs	100%	100%	100%

Az adott állammal szembeni kitétség kockázati súlyozását a sztenderd módszer szerint a Hkr.-ben foglaltak figyelembe vételével kell megállapítani.

Az országlimitet terhelő kitétségeket a Bank a PSZÁF-nak küldött országkockázati elemzés táblázatban foglaltak szerint állapítja meg.

Egyéb kockázatok

2008-ban az egyéb lényeges kockázatok belső tőkeszükségletét a Takarékbank számszerűen nem határozta meg, de azok fedezetére a különböző kockázati típusok számszerűsített belső tőkeszükséglete összegének mértékétől függő tőkepuffert állapított meg. A tőkepuffer mértéke a mögöttes kockázatok értékelésétől függően a belső tőkeszámítási módszertan éves felülvizsgálatának során módosítható.

Elszámolási és nyitva szállítási kockázat

Az elszámolási és nyitva szállítási kockázat esetében belső tőkeszükséglettel a Takarékbank csak olyan esetben számol, ha a Kkr. alapján a kockázatra minimális tőkekövetelményt is kell számolni. Egyébként a kockázatot a Bank kontrollokkal és limitekkel kezeli.

Reputációs kockázat

A reputációs kockázatokat a Bank a működési kockázatokkal együtt kezeli, tekintettel arra, hogy ugyanazon okok idézik elő, mint a működési kockázatokat, azzal a különbséggel, hogy míg a működési kockázati események hatása veszteségben, illetve az eredményt vagy a tőkét illető, kimutatható negatív hatásban nyilvánul meg, a reputációs kockázatnál a hatás az elmaradt haszonban jelentkezik.

A reputációs kockázatok kezelésének legfontosabb eszköze a Bankhoz formálisan és informálisan érkezett panaszügyek kezelése, a szükséges intézkedések meghatározása és a végrehajtásuk folyamatosan nyomon követése.

A panaszügykezelés folyamata a Bankban szabályozott, az ügyfelekkel (ideértve a takarékszövetkezeteket is) kapcsolatosan felmerülő, legfontosabb reputációs kockázati eseményeket a Bank folyamatosan figyeli.

4.6.2.3 Rendelkezésre álló belső tőke értelmezése és a belső tőkemegfelelés

2008-ban a Takarékbank a belső tőkemegfelelés szempontjából a rendelkezésre álló belső tőkét a szavatoló tőke mértékében határozta meg.

A belső tőkemegfelelés a Takarékbank a rendelkezésre álló belső tőke és a belső tőkeszükséglet különbségeként méri. A belső tőkemegfelelési ráta a belső tőke és a belső tőkeszükséglet hányadosának 8%-a.

2008-ban a Takarékbank belső tőkeszükségletének számítása két elemből állt:

- Belső tőkeszükséglet meghatározása a számszerűsített, lényeges kockázatokra
- Tőkepuffer mértékének meghatározása a nem-számszerűsíthető, vagy nem számszerűsített lényeges kockázatokra.

A különböző kockázatok belső tőkeszükségletét a Bank az „építő-kocka elv” alapján, azaz egyszerű összeadással számította.

A belső tőkemegfelelés értékelési folyamat részeként a Bank stressz teszt számításokat végzett.

2009-től a Bank a belső tőkemegfelelés számítási rendszerét finomítja, amely főként a piaci kockázatok tőkeszükségletének meghatározását és a puffer mértékének megállapítását érinti.

2008-ban az összevont alapú belső tőkemegfelelésnél a hitelezési kockázat kivételével a Bank az aggregációs elvet alkalmazta, azaz az ellenőrzött vállalkozásoknál számított és a csoport egésze szempontjából lényeges kockázatok esetében számolt tőkeszükséglettel. Ez a vállalkozások mérete miatt lényeges változást nem jelentett a Takarékbank egyedi alapon mért belső tőkeszükségletéhez képest.

5 A hitelezési kockázattal kapcsolatos információk

5.1 A hitelezési kockázatkezelési elvek, módszerek

5.1.1 Hitel- és partnerkockázatkezelési alapelvek

1. Kockázatvállalás és annak mértéke az ügyfél- vagy partnerminősítéstől, a biztosítékoktól vagy más kockázatmérő, az ügyfél- vagy partner saját tőkéjétől és/vagy méretétől, egyéb körülményeitől, valamint a Bank lehetőségétől (jogszabályok által előírt limitek) és a Bank kockázatvállalási hajlandóságától függ.
2. Minél gyengébb az ügyfél/partner minősítése annál több és jobb minőségű biztosítékra vagy más kockázatmérő technikára van szükség a pozitív kockázatvállalási döntéshez.
3. Az egymáshoz kapcsolódó ügyfelek/partnerek kockázatát csoportszinten is kell elemezni és értékelni, illetve korlátozni.
4. Vállalkozói hitelezéssel kapcsolatos döntési eljárásrendben a négy szem elvét érvényesíteni kell.

5. Biztosítani kell, hogy a bankközi és kereskedési partnerekkel való ügyletekhez a partnerek minősítése és a partnerkockázati limitek megállapítása független legyen az üzleti területektől.
6. Más hitelintézzel közösen finanszírozott ügyleteknek meg kell felelniük a Takarékbank vonatkozó hitelezési követelményeinek.
7. A szabályoktól való eltérést csak a banki döntési rend szerinti keretek között, megfelelően dokumentálva lehet engedélyezni.
8. A problémás ügyleteket különülten kell kezelni.
9. Külföldi ügyletek/partnerek esetében a minősítésnél a PSZÁF által elismert külső hitelminősítő szervezetek minősítéseinek van prioritása, de ezeken túl adott vállalat pénzügyi adatai is elemezni kell, továbbá egyéb körülményeit is mérlegelni kell.
10. A Bank csak olyan ügynököket alkalmazhat, amelyek rendelkeznek a megfelelő felügyeleti engedéllyel és megfelelnek az ügynökökre vonatkozó banki követelményeknek.
11. A Bank hitelportfoliójának minőségét folyamatosan figyeli és a kitétségeket legalább negyedévente minősíti.

5.1.2 Folyamatok

A kockázatkezelésre vonatkozó folyamatok, döntési rendek részletes szabályait – a Bank Hitelezési Kézikönyvének részét képező – az Igazgatóság által elfogadott vezérigazgatói utasítások tartalmazzák.

Ezen utasítások részletesen írják le

- bankban alkalmazott limitrendszereket
- a limitek számításának alapelveit
- egyes limittípusok mértékét
- a limit döntések előkészítésének folyamatát
- a döntés-előkészítésben résztvevő szervezeti egységeket
- a döntés-előkészítők együttműködésének rendjét
- a döntéshozók személyét
- a négy szem elven működő rendszer döntési párjait, döntéshozó fórumait
- a döntéshozó személyek, fórumok személyes döntési kompetenciáját
- a kockázatok felülvizsgálatának és monitoringjának folyamatát
- a problémás ügyek kezelésének szabályait
- a nyilvántartás, beszámolás rendjét

5.1.3 A kockázatmérséklésre és a hitelkockázati fedezet alkalmazására vonatkozó szabályok

A Bank a prudens működés biztosítása érdekében a szükséges kockázatcsökkentés mértékét és az alkalmazott hitelkockázat-csökkentő eszközöket az ügylet és ügyfél kockázatosága figyelembe vételével határozza meg.

A fedezetek, jogi biztosítékok elismerhetősége tekintetében a Bank

- a hitelezési kockázat tőkekövetelményét a sztenderd módszer szerint, valamint
- a hitelezési kockázat-mérséklés hatásának számítását a pénzügyi biztosítékok átfogó módszere szerint számítja, a felügyeleti volatilitási korrekciós tényezők alkalmazásával.

A Bank – mint sztenderd módszert alkalmazó hitelintézet – a szabályozói tőkekövetelmény megállapítása során a kockázattal súlyozott kitétség értékének meghatározásakor a hitelezési

kockázat csökkentésére kizárólag Hkr-ben meghatározott feltételeknek megfelelő hitelkockázati fedezetet vesz figyelembe, ugyanakkor a belső tőkeszükséglet meghatározásához (belső tőkemegfelelés méréséhez) pedig attól eltérő hitelkockázati fedezeteket is alapul vesz.

A Bank biztosítja a hitelezésikockázat-mérséklésre alkalmazott eljárási rendjeinek, szabályzatainak, az általa foganatosított intézkedéseknek és a döntések eredményeként a hitelkockázati védelemnek az irányadó joghatóság előtti érvényességét és érvényesíthetőségét.

A Bank megteszi a megfelelő lépéseket a hitelkockázati fedezetre vonatkozó szabályozás hatékony alkalmazása és a kapcsolódó kockázat kezelése érdekében.

5.1.4 A kockázatmérséklésre és a hitelkockázati fedezeti eszközök hatékonyságának ellenőrzésére szolgáló stratégiák és folyamatok

A Takarékbank sajátos ügyfélstruktúrájából adódóan – zömmel KKV vállalkozások finanszírozása – a hitelkockázati fedezetek terén konzervatív politikát folytat. A hitelezés stratégiájában kiemelten szerepel, hogy a megtérülések forrása az ügyfelek gazdálkodásából adódó cash-flow legyen, ugyanakkor a betétesek védelme érdekében törekedni kell a kockázatok fedezeti eszközökkel történő minél nagyobb mértékű ellátására.

A fedezeti eszközök hatékonyságának ellenőrzésére a Takarékbank a lezárt default ügyleteit, az ezekkel kapcsolatos veszteségeket évente elemzi. Az elemzés kapcsán a Bank – figyelembe véve a nagyon alacsony mintaszám miatti bizonytalanságokat is – próbál következtetéseket levonni a belső fedezetértékelés hatékonyságáról és megfelelőségéről.

5.1.5 A késedelem és a hitelminőség-romlás megközelítése a belső szabályzatokban

A Takarékbank rendszeresen vizsgálja a késedelemben esett ügyleteket. Az ügyfélkapcsolat tartók, a vezetés és a döntéshozók hetente kapnak tájékoztatást a 8 és a 15 napja lejárt követelésekről. A kapcsolattartók hetente tájékoztatják a vezetést és a döntéshozókat a késedelem okáról, a megszüntetésére tett intézkedéseikről, az ügyfelekkel történt egyeztetések eredményeiről, illetve a rendezés várható idejéről, módjáról.

A kintlévőségek egyedi minősítése negyedévente, a negyedéves monitoring keretében történik. A monitoring – a kintlévőség összegétől, illetve a kockázatvállalás mögötti biztosítéki struktúrától függően – eltérő információk alapján történik.

Negyedéves monitoring módja (a követelés összege és a mögöttes biztosíték alapján)	A lejáratú késedelem vizsgálata	A biztosítékok vizsgálata	Pénzügyi-gazdálkodási helyzet vizsgálata
1) Listás negyedéves monitoring 20 millió forint kintlévőség alatt	X		
2) Alacsony kockázatú biztosítékkal fedezett követelések, valamint a jelzáloghitelek	X	X	
3) Általános monitoring	X	X	X

A minősítési kötelezettség kiterjed:

- a hitelintézetekkel és az ügyfelekkel szembeni pénzügyi és befektetési szolgáltatásból eredő követelésekre, követelésjellegű aktív időbeli elhatárolásokra (a továbbiakban együtt: kintlévőségek),
- befektetési célú és forgatási célú, hitelviszonyt megtestesítő és tulajdoni részesedést jelentő értékpapírokra (a továbbiakban: befektetések),
- követelések fejében kapott és készletként nyilvántartásba vett eszközökre (a továbbiakban: követelések fejében kapott készletek),
- függő és biztos (jövőbeni) kötelezettségekre (a továbbiakban: mérlegen kívüli kötelezettségek).

A Hitkr. 3. § (3) bekezdésében foglalt előírásokra figyelemmel, a Bank az Eszközök, források és mérlegen kívüli tételek értékeléséről szóló szabályzat „Sajátos értékelési előírások” fejezete részeként, a Hitkr. vonatkozó rendelkezési alapulvételével rögzítette az ügyletminősítéssel és értékeléssel kapcsolatban alkalmazandó eljárásokat.

A Bank a Hitkr. 7. számú melléklete II. fejezetének (2) bekezdése szerinti 5 ügyletminősítési kategóriába sorolja be kockázatait.

A Hitkr. 7. számú melléklete II. fejezetének (11) és V. fejezetének (3) bekezdéseiben hivatkozott, kisösszegűnek minősülő követelésekre vonatkozó összehatárt ügyfélcsoport-szinten 20 millió Ft-ban definiálta.

Amennyiben a Bank olyan információ birtokába kerül, vagy olyan esemény következik be, mely indokolja az ügyfél, az egyedi minősítés alá tartozó kintlévőség, befektetés, vagy mérlegen kívüli kötelezettség nemteljesítő (default) kategóriába sorolását, úgy az ügyfél helyzetét, a rendelkezésre álló biztosítékok körét, értékét, a megtérülési lehetőségeket felül kell vizsgálni és egyedi veszteségszámítást kell készíteni. Az ügylet minősítésének a meghatározása, az értékvesztés elszámolás/céltartalék képzés – a későbbi felülvizsgálatok szerinti visszairás – az egyedi veszteségszámítás eredményének a függvénye.

A bank az egyedi veszteségszámítást a jövőbeni megtérülés jelenértékének számítási módszerével végzi. A követelés az egyedi veszteségszámítás eredményének és a szerződésből fennálló követelés összegének hányadosa alapján kerül besorolásra.

Az kisösszegű ügyletek az egyszerűsített minősítési kategóriába esnek. Ezek minősítése kizárólag a késedelembe eséstől eltelt időszak függvényében történik.

5.1.6 Bank által alkalmazott külső hitelminősítő szervezetekkel kapcsolatos információk

A Bank a külső hitelminősítő szervezetek minősítései közül a PSZÁF által elfogadottakét veszi figyelembe. Jelenleg ezek a következők:

- Moody's Investors Service (Moody's),
- Standard and Poor's (S & P),
- Japan Credit Rating Agency Ltd. (JCR),
- Fitch Ratings Ltd. (Fitch),
- Dominion Bond Rating Services (DBRS).

**KOCKÁZATOKKAL ÉS TŐKEMEGFELELÉSEL KAPCSOLATOS NYILVÁNOSSÁGRA HOZATAL
2008.12.31.**

Több külső hitelminősítő általi minősítés esetén a Takarékbank a 2. legjobb minősítést veszi figyelembe.

A külső hitelminősítő szervezetek minősítései egymásnak történő megfeleltetését, a jogszabályban (Hkr-ben) meghatározott hitelminősítési besorolásoknak az alábbi táblázat tartalmazza.

Hitel- minőségi besorolás	Fitch	Moody's	S&P	JCR	DBRS	Vállalati	Hitelintézetek és befektetési vállalkozások - központi kormány minősítésén alapuló módszer - 3 hónapon túli eredeti lejárat	Központi kormány, jegybank devizában
							hosszú távú minősítés	
1	AAA	Aaa	AAA	AAA	AAA	20%	20%	0%
1	AA+	Aa1	AA+	AA+	AAH	20%	20%	0%
1	AA	Aa2	AA	AA	AA	20%	20%	0%
1	AA-	Aa3	AA-	AA-	AAL	20%	20%	0%
2	A+	A1	A+	A+	AH	50%	50%	20%
2	A	A2	A	A	A	50%	50%	20%
2	A-	A3	A-	A-	AL	50%	50%	20%
3	BBB+	Baa1	BBB+	BBB+	BBBH	100%	100%	50%
3	BBB	Baa2	BBB	BBB	BBB	100%	100%	50%
3	BBB-	Baa3	BBB-	BBB-	BBBL	100%	100%	50%
4	BB+	Ba1	BB+	BB+	BBH	100%	100%	100%
4	BB	Ba2	BB	BB	BB	100%	100%	100%
4	BB-	Ba3	BB-	BB-	BBL	100%	100%	100%
5	B+	B1	B+	B+	BH	150%	100%	100%
5	B	B2	B	B	B	150%	100%	100%
5	B-	B3	B-	B-	BL	150%	100%	100%
6	CCC+	Caa1	CCC+	CCC+	CCCH	150%	150%	150%
6	CCC	Caa2	CCC	CCC	CCC	150%	150%	150%
6	CCC-	Caa3	CCC-	CCC-	CCCL	150%	150%	150%
6					CCH	150%	150%	150%
6	CC	Ca	CC	CC	CC	150%	150%	150%
6					CCL	150%	150%	150%
6					CH	150%	150%	150%
6	C	C	C	C	C	150%	150%	150%
6					CL	150%	150%	150%
6	RD		D	D	D	150%	150%	150%
6	D		D	D		150%	150%	150%

5.1.7 A kereskedési könyvön kívüli tételek esetében a hitelminősítés alkalmazásának bemutatása

A Takarékbank az értékpapírok hitelminősítési besorolását az értékpapírra megadott külső hitelminősítők által megadott minősítések alapján végzi az előző pontban szereplő táblázatban foglaltak szerint.

Amennyiben egy értékpapírnak nincs hitelminősítése, de a kibocsátó egy kibocsátási programjának vagy ügyletének – amihez a kitétség nem tartozik – van, vagy a kibocsátónak van egy általános hitelminősítése, akkor ezen hitelminősítést abban az esetben alkalmazza a Bank az értékpapírra, ha

- az magasabb kockázati súlyt képez, mint amekkora kockázati súlyt egyébként az adott értékpapír kapna, vagy
- az alacsonyabb kockázati súlyt képez, mint amekkora kockázati súlyt egyébként az adott értékpapír kapna, de az említett kitétség az adott kibocsátási programmal vagy ügylettel, illetve a kibocsátó nem alárendelt, fedezetlen kitétségével minden tekintetben egyező vagy jobb szinten van.

5.2 A sztenderd módszernél meghatározott egyes kitétségi osztályokra vonatkozó adatok

A Takarékbank kitétség értékei 2008.12.31.	Hitelkockázat-mérséklés figyelembe vétele előtti összes kitétség értéke		Hitelkockázat- mérséklés figyelembe vétele utáni összes kitétség értéke	Szavatoló tőkéből levont kitétség értéke
	Bruttó	Nettó		
Kitétségi osztály				
Központi kormányok és központi bankok	105 630	105 630	135 048	
Regionális kormányok vagy helyi önkormányzatok	11 862	11 718	9 913	
Közszektorbeli intézmények	1 317	1 317	958	
Hítelinstitúciók és befektetési vállalkozások	336 749	335 899	253 312	250
Vállalkozások	122 751	122 483	80 601	
Lakosság	3 413	3 373	2 475	
Késedelmes tételek	931	298	283	
Kollektív befektetési értékpapírok	2 040	1 869	1 869	
Egyéb tételek	7 760	7 633	7 633	601
Összesen	592 453	590 220	492 092	851

A Banksoport kitettség értékei 2008.12.31.	Hitelkockázat-mérséklés figyelembe vétele előtti összes kitettség értéke		Hitelkockázat- mérséklés figyelembe vétele utáni összes kitettség értéke	Szavatoló tőkéből levont kitettség értéke
	Bruttó	Nettó		
Központi kormányok és központi bankok	106 024	106 024	135 442	
Regionális kormányok vagy helyi önkormányzatok	11 865	11 721	9 916	
Közszektorbeli intézmények	1 317	1 317	958	
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	336 963	336 113	253 527	290
Vállalkozások	121 284	121 016	80 107	
Lakosság	3 415	3 375	2 477	
Késedelmes tételek	931	298	283	
Kollektív befektetési értékpapírok	2 040	1 869	1 869	
Egyéb tételek	8 195	8 102	8 102	1 249
Összesen	592 034	589 835	492 681	1 539

A Takarékbank és a Banksoport külfölddel szembeni bruttó kitettség értékei 2008.12.31	Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	Vállalkozások	Lakosság	Egyéb tételek	Összesen
Amerikai Egyesült Államok	3 129				3 129
Anglia	2 144				2 144
Ausztrália	3				3
Ausztria	3 489	794		1	4 284
Belgium				4	4
Ciprus		564			564
Csehország	10	257			267
Dánia	387				387
Franciaország	53				53
Görögország	1 192				1 192
Hollandia	64	532			596
Horvátország	2 082	899		1	2 982
Írország		178			178
Japán	109				109
Kanada	5				5
Lengyelország	1				1
Lettország	2 125			5	2 130
Liechtenstein		176			176
Németország	37 419	16 270	21		53 710
Norvégia	10				10
Olaszország	531	1 562			2 093
Oroszország	188	246			434
Portugália	1 863	500			2 363
Románia		40			40
Seychelle szigetek		8			8
Spanyolország		1 133			1 133
Svájc	19		25		44

**KOCKÁZATOKKAL ÉS TŐKEMEGFELELÉSSSEL KAPCSOLATOS NYILVÁNOSSÁGRA HOZATAL
2008.12.31.**

A Takarékbank és a Bankcsoport külfölddel szembeni bruttó kitétség értékei (folytatás) 2008.12.31	Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	Vállalkozások	Lakosság	Egyéb tételek	Összesen
Szlovákia	6				6
Szlovénia	2 538				2 538
Törökország	530				530
Ukrajna	571				571
Összesen	58 468	23 159	46	11	81 684

Kitétségek nemzetgazdasági ágak, ágazatok szerinti bontásban 2008.12.31.	Közpon-ti kormányok és közpon-ti bankok	Regioná-lis kormányok és helyi önkormá-nyzatok	Közszek-torbeli intézmé-nyek	Hitelin-tézetek és befekte-tési vállal-kozások	Vállal-kozások	Lakos-ság	Kése-del-mes tétel	Kol-lektív befek-tetési érték-papír-ok	Egyéb téte-lek	Össze-sen
Mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás, halgazdálkodás	19				1 086	183	3			1 292
Bányászat										0
Feldolgozó ipar	287				9 303	150	30			9 770
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás					2 465					2 465
Építőipar	140				6 521	57	49			6 767
Kereskedelem, gépjárműjavítás	189				3 778	276	76			4 319
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás					541	100				641
Információ, kommunikáció	3				4 119					4 122
Szállítás, raktározás	10 008				1 211	60				11 279
Pénzügyi, biztosítási tevékenység										0
takarékszövetkezetek				194 050						194 050
hitelintézetek és befektetési vállalkozások				19 697						19 697
egyéb pénzügyi közvetítés					13 966	20	17			14 003
egyéb pénzügyi, biztosítási tevékenység	22 643			39 566	3 064			1 869		67 142
Ingatlanügylek	61				20 695	88	95			20 939
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység, adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység					5 893	51	8			5 951
Önkormányzatok, víziközmű társaságok	18	4 684	959							5 661
Egyéb és nem besorolt tevékenységek	101 679	50			7 957	1 489	5		7 633	118 813
Önkormányzati kötvények		5 179								5 179
Összesen	135 048	9 912	959	253 313	80 600	2 474	284	1 869	7 633	492 092

Takarékbank – hátralévő futamidő szerinti megbontás 2008.12.31.	Rövid táv	Hosszú táv	Lejárat nélkül	Összesen
Pénztár és elszámolási számlák	26 149			26 149
Forgatási célú értékpapírok	12 813	1 759	589	15 161
Befektetési célú értékpapírok	33 238	87 844	1 869	122 951
Jegybanki és bankközi betétek	6 630		18 184	24 814
Hitelek	42 240	119 466		161 706
Aktív kamatelhatárolások	7 342			7 342
Egyéb követelések			5 433	5 433
Vagyoni érdekeltségek és saját eszközök			2 943	2 943
Mérlegtételek összesen:	128 412	209 069	29 018	366 499

Bankcsoport – hátralévő futamidő szerinti megbontás 2008.12.31.	Rövid táv	Hosszú táv	Lejárat nélkül	Összesen
Pénztár és elszámolási számlák	25 697			25 697
Forgatási célú értékpapírok	13 190	1 759	589	15 538
Befektetési célú értékpapírok	33 238	87 844	1 869	122 951
Jegybanki és bankközi betétek	6 630		18 184	24 814
Hitelek	42 144	118 768		160 912
Aktív kamatelhatárolások	7 363			7 363
Egyéb követelések			5 645	5 645
Vagyoni érd. + Saját eszközök			4 586	4 586
Mérlegtételek összesen:	128 262	208 371	30 873	367 506

Késedelmes, vagy hitelminőség-romlást szenvedett kitétségek értékvesztése és céltartaléka 2008	Értékvesztés		Céltartalék	
	képzés	visszaírás	képzés	visszaírás
Nemzetgazdasági ágak, ágazatok				
Mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás, halgazdálkodás	10			
Feldolgozó ipar	1	1		
Építőipar	169	21		
Kereskedelem, gépjárműjavítás	38	22		
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás		25		
Pénzügyi, biztosítási tevékenység				
hitelintézetek és befektetési vállalkozások	109	0	103	
egyéb pénzügyi közvetítés	31	49		
Ingatlanügyek	174	14	6	
Önkormányzatok, víziközmű társaságok	6	42		
Egyéb és nem besorolt tevékenységek	20	1		
Összesen	558	175	109	0

Késedelmes követelések adatai országoként – 2008.12.31.						
Ország	Mérlegen belüli kitétség	Értékvesztés	Nettó mérlegen belüli kitétség	Mérlegen kívüli kitétség	Céltartalék	Nettó mérlegen kívüli kitétség
Lettország	796	-103	692	794	-103	691
Ukrajna	571	-6	566	0	0	0

5.3 Az elszámolt értékvesztésre és a képzett céltartalékra vonatkozó információk

5.3.1 Az értékvesztés és céltartalék-képzés szabályai

Az értékvesztés, illetve a kockázati céltartalék értékelés időpontjában szükséges szintjét, a minősítési kategóriákba történő besorolással az adott kintlevőséghez, befektetéshez, követelések fejében kapott készlethez vagy mérlegen kívüli kötelezettséghez egyedi elszámolás, illetve képzés esetén a súlysávon belül hozzárendelt mérték, egyszerűsített elszámolás, illetve képzés esetén a tételesen (konkrétan) hozzárendelt százalékos mérték határozza meg.

Az elszámolt értékvesztés és a megképzett céltartalék szintjét a Bank a minősítéssel együtt negyedévente felülvizsgálja.

Az értékvesztés, illetve annak visszaírása, vagy a céltartalék-képzés, felszabadítás, illetve felhasználás meghatározásánál alapvetően a várható megtérülést, illetve a veszteségjellegű jövőbeni fizetési kötelezettséget kell figyelembe venni. A várható megtérülés meghatározásánál tekintettel kell lenni a veszteség valószínűségére és nagyságára, a megtérülés valószínűségére, valamint az ügylet minősítési kategóriájára és a befolyó pénzbevételre vonatkozó számviteli előírásokra.

Ha eszközök esetében a könyv szerinti érték a várható megtérülésnél magasabb, akkor értékvesztést kell elszámolni, ha alacsonyabb, akkor az értékvesztés visszaírásával kell az eszköz könyv szerinti értékét növelni.

A Bank a veszteségszámításon alapuló ügyletminősítést a következő módon felelteti meg a Hitkr. szerinti minősítési kategóriáknak, ez egyben a követelések után képzendő értékvesztés és céltartalék képzés alapja is:

Besorolás szempontjai	Hitkr. szerinti minősítési kategóriák
A követelés kapcsán veszteség nem várható, illetve a valószínűsíthető veszteséget a rendelkezésre álló fedezet értéke teljes mértékben fedezi.	Problémamentes (1)
Az egyedi veszteségszámítás alapján a várható veszteség mértéke 1 % és 10 % között van (értékvesztés elszámolás/céltartalék képzés a veszteségszámítás szerinti mértékben)	Külön figyelendő (2)
Az egyedi veszteségszámítás alapján a várható veszteség mértéke 11 % és 30 % között van	Átlag alatti (3)
Az egyedi veszteségszámítás alapján a várható veszteség mértéke 31 % és 70 % között van	Kétes (4)
Az egyedi veszteségszámítás alapján a várható veszteség mértéke eléri a 71 %-ot vagy a fölött van	Rossz (5)

A kis összegű követelések esetén a minősítés és az értékvesztés (céltartalék) képzés a következő mértékű:

- külön figyelendő - öt százalék,
- átlag alatti – húsz százalék,
- kétes – ötven százalék,
- rossz – száz százalék

5.3.2 A kockázati alapú értékvesztés és céltartalék-képzés

A minősítési kötelezettség alá tartozó kintlevőségek, befektetések és mérlegen kívüli tételek közül, a negyedévenként elvégzett minősítések alapján értékvesztést számol el a Bank:

- A valós értéken történő értékelési eljárás alá nem vont követelések után,
- a valós értéken történő értékelési eljárás alá nem vont befektetett eszközök, illetve a forgóeszközök közé tartozó értékpapírok és részesedések után,
- a követelések fejében átvett és készletként kimutatott vagyontárgyak után,

A Bank jelenleg nem alkalmazza a valós értéken történő értékelési eljárás szabályait.

Amennyiben ezeknek a mérlegtételeknek a minősítése javult, az értékvesztés visszaírásával kell a könyv szerinti értéket növelni.

A bank kockázati minősítésen alapuló céltartalékot képez a mérlegen kívüli tételek közé tartozó függő kötelezettségek és a biztos (jövőbeni) kötelezettségek után, az egyéb ráfordításokkal szemben.

Függő, illetve biztos (jövőbeni) kötelezettségként kezeli a Bank:

- a garanciákat,
- a kezességvállalást,
- a hitelkereteket,
- az akkreditíveket,

-
- a származtatott ügyletekből fennálló kötelezettségeket – amennyiben nem tartoznak a valós értéken történő értékelési eljárás szabályai alá,
 - a passzív perek perértékét, továbbá
 - azokat a tételeket is, amelyeket a Hitkr. 20.§-a és az Szm. 41.§ (1) bekezdése ilyenként határoz meg.

A függő kötelezettségek közül csak azok tartoznak céltartalék képzési kötelezettség alá, amelyek nem valamely mérlegben fennálló kötelezettséggel összefüggésben keletkeztek.

Ha az évközi minősítés során a kockázati céltartalék állománya meghaladja a minősítés szerint szükséges szintet, akkor a céltartaléktöbbletet legfeljebb az üzleti évi képzés összegéig fel kell szabadítani az egyéb ráfordítások csökkentéseként, az üzleti évi képzés összegét meghaladó céltartaléktöbblet felszabadítását egyéb bevételként kell elszámolni. A függő, illetve a biztos (jövőbeni) kötelezettség megszűnésekor, illetve az abból adódó veszteség realizálásakor a kockázati céltartalékot fel kell használni az egyéb bevételekkel szemben.

Egyéb céltartalékként kell kimutatni az Szm. 41. §-ának (1) bekezdése alapján a várható kötelezettségek fedezetére képzett céltartalékot, ideértve a garanciális kötelezettségek a függő kötelezettségek, a biztos (jövőbeni) kötelezettségek, és a mérlegkészítés időpontjáig le nem zárt, nem fedezeti célú, nagy valószínűséggel veszteséggel záruló határidős, opciós ügyletek és swap ügyletek határidős ügyletrésze után – a Hitkr. 23. § (2), (4)-(5) és a 24. § (5) bekezdése szerint - képzett céltartalék összegét is.

5.3.3 A nem kockázati minősítésen alapuló értékvesztés, valamint céltartalék-képzés

A Számviteli törvény alapján nem kockázati minősítésen alapuló értékvesztést kell elszámolni az egyéb, működési készletként kimutatott vagyontárgyak után.

Az Szm. 41. § (1), (2) és (3) bekezdésében foglalt esetekre vonatkozó céltartalék-képzés során a következőket veszi figyelembe a Bank.

Az adózás előtti eredmény terhére céltartalékot kell képezni – a szükséges mértékben – azokra a múltbeli, illetve a folyamatban levő ügyletekből, szerződésekből származó, harmadik felekkel szembeni fizetési kötelezettségekre, amelyek a mérlegfordulónapon valószínű, vagy bizonyos, hogy fennállnak, de összegük vagy esedékességük időpontja még bizonytalan, és azokra a vállalkozó a szükséges fedezetet más módon nem biztosította.

Az adózás előtti eredmény terhére - a valós eredmény megállapítása érdekében a szükséges mértékben - céltartalék képezhető az olyan várható jelentős és időszakonként ismétlődő jövőbeni költségekre (különösen a fenntartási, az átszervezési költségekre, a környezetvédelemmel kapcsolatos költségekre), amelyekről a mérlegfordulónapon feltételezhető vagy bizonyos, hogy a jövőben felmerülnek, de összegük vagy felmerülésük időpontja még bizonytalan és nem sorolhatók a passzív időbeli elhatárolások közé. Ilyen típusú céltartalék a szokásos üzleti tevékenység rendszeresen és folyamatosan felmerülő költségeire nem képezhető

A fenti két bekezdés szerinti céltartalék képzése során a mérlegfordulónapon fennálló kötelezettségeket, illetve várható költségeket akkor is figyelembe kell, illetve lehet venni, ha azok csak a mérlegfordulónap és a mérlegkészítés időpontja között válnak ismertté.

5.3.4 Értékvesztés és céltartalék adatok

A Takarékbank elszámolt értékvesztései 2008	Értékvesztés nyitó állománya	Képzés	Visszaírás - az adott évi ráfordítások csökkentésével	Visszaírás - az adott évi bevételek növelésével	Értékvesztés záró állománya
Magyar állampapírok	84	369	369	84	0
Forgatási célú értékpapírok	0	146	146	0	0
Befektetési célú értékpapírok	79	594	51	81	541
Bankközi kihelyezések	0	84	0	0	84
Hitelek - Hitelintézetek, PBB	95	32	9	40	78
Hitelek - Nem pénzügyi vállalkozások	426	414	44	68	728
Hitelek - Háztartások	1	20	1	0	20
Hitelek - Külföld	0	109	0	0	109
Hitelek - Egyéb	174	0	0	30	144
Egyéb követelések	15	754	260	5	504
Egyéb eszközök	127	0	0	0	127
Mérlegtételek összesen	1 001	2 522	880	308	2 335

A Bankcsoport elszámolt értékvesztései 2008	Értékvesztés nyitó állománya	Képzés	Visszaírás - az adott évi ráfordítások csökkentésével	Visszaírás - az adott évi bevételek növelésével	Értékvesztés záró állománya
Magyar állampapírok	84	369	369	84	0
Forgatási célú értékpapírok	0	146	146	0	0
Befektetési célú értékpapírok	45	594	51	81	507
Bankközi kihelyezések	0	84	0	0	84
Hitelek - Hitelintézetek, PBB	95	32	9	40	78
Hitelek - Nem pénzügyi vállalkozások	426	414	44	68	728
Hitelek - Háztartások	1	20	1	0	20
Hitelek - Külföld	0	109	0	0	109
Hitelek - Egyéb	174	0	0	30	144
Egyéb követelések	15	754	260	5	504
Egyéb eszközök	127	0	0	0	127
Mérlegtételek összesen	967	2 153	511	224	2 301

A Takarékbank céltartalékai 2008	Nyitó állomány	Képzés	Felhasz- nálás	Felsza- badítás	Záró állomány
Függő és jövőbeni kötelezettségekre képzett céltartalék	136	154	15	166	109
Egyéb céltartalék	186	979	66	631	468
Általános kockázati céltartalék	589	95		46	638
Összesen	911	1 228	81	843	1 215

A Bankcsoport céltartalékai 2008	Nyitó állomány	Képzés	Felhasz- nálás	Felsza- badítás	Záró állomány
Függő és jövőbeni kötelezettségekre képzett céltartalék	136	154	15	166	109
Egyéb céltartalék	204	979	78	631	474
Általános kockázati céltartalék	589	95		46	638
Összesen	929	1 228	93	843	1 221

5.4 A hitelkockázat mérséklésére vonatkozó információk

5.4.1 A fedezetek értékelésére és kezelésére szolgáló szabályok

A Bank előre rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezet tárgyaként olyan vagyontárgya(ka)t ismer el, amelyik likvid és értékálló. A Bank a biztosítékok elfogadása során kiemelt figyelmet fordít a fedezetek Hkr. szerinti elismerhetőségi feltételeinek biztosítására.

A Bank előre rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezetként olyan hitelezésikockázat-mérséklési eljárást ismer el, amelynek alapján jogosult a fedezetül szolgáló vagyontárgy ésszerű időn belüli értékesítése vagy megtartása alapján a biztosított követelés kielégítésére az ügyfél – vagy ahol a fedezet harmadik személy birtokában van, e harmadik személy – nemteljesítése, fizetéseképtelensége esetén, vagy egyéb, a felek megállapodása szerinti, a kielégítési jog megnyíltát eredményező hitelesemény beálltakor. A fedezetként elfogadott eszköz értéke és az ügyfél hitelminősége közötti korreláció nem lehet jelentős.

A Bank előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezetként olyan hitelezésikockázat-mérséklési eljárást ismer el, amelynek nyújtója megbízható és a hitelkockázati fedezetre vonatkozó megállapodás az irányadó joghatóság előtt érvényes és érvényesíthető, valamint eleget tesz a Hkr-ben rögzített feltételeknek.

A Bank a kockázatvállalásról történő döntés előtt meggyőződik a szükséges fedezetek, illetőleg biztosítékok meglétéről, valós értékéről és érvényesíthetőségéről. A döntés alapjául szolgáló iratokat az ügyletre vonatkozó szerződéshez, illetőleg a leszámított váltóhoz kell csatolni.

A kockázatvállalást tartalmazó szerződés tartama alatt a Bank rendszeresen figyelemmel kíséri és dokumentálja a szerződésben foglalt feltételek megvalósulását, beleértve az ügyfél pénzügyi, gazdasági helyzetének alakulását, illetve a fedezetek, biztosítékok meglétét, valós értékét és érvényesíthetőségét.

A Hpt. 77.§-a értelmében a Bank kockázatvállalással járó ügyletet kizárólag írásban köt. A szóban kötött pénz- és tőkepiaci műveleteknél az ügyletkötést írásban köteles a Bank visszaigazolni. Ebből következően az alapügylet mellett a jogi biztosítékokra vonatkozóan is a kötelező írásbeliség gyakorlatát alkalmazza a Bank.

A Bank a hitelbírálatot megelőzően beszerzi a fedezetekre vonatkozó okiratokat. Ha ez a hitelbírálatot megelőzően nem lehetséges, akkor legkésőbb a kockázatvállalási szerződés megkötését, hatályba lépését megelőzően vizsgálja meg azokat.

Hitel, illetve pénz és tőkepiaci ügyletek fedezete céljából csak olyan – az ügyfél, vagy annak javára harmadik személy által – felajánlott biztosíték fogadható el, amely(nek)

- fizikai megléte (hozzáférhetősége, tárolási helye, stb.), jogi státusza hitelt érdemlő dokumentumokkal alátámasztott és ellenőrizhető,
- biztosíték a biztosítéknyújtó személy tulajdonában van, vagy azzal szabadon rendelkezhet, valamint a biztosíték eredete, továbbá pertől, tehertől és igényektől mentessége igazolt,
- ténylegesen értékkel bír, vagy értéke megállapítható és bizonyítható,
- biztosíték mobilizálható, valós piaccal rendelkezik, értékesíthető vagy értékesítésének feltételei megteremthetők.

A Bank hitelkapcsolat létesítése esetén – a potenciális hitelkockázatok lefedése, a megtérülés biztonsága érdekében – az ügyfelekkel/partnerekkel létrejött szerződésben/ügyletekben meghatározott mértékű biztosíték nyújtását köti ki.

Az aktív ügyletek mögé állított biztosítékok értékének megállapításához mindazokat az értékképző tényezőket figyelembe veszi, amelyek a szóban forgó ügylet futamideje alatt, a biztosítékként felajánlott fedezet jellege, mobilizálhatósága, valamint érvényesítésének kockázatai szempontjából befolyásolják a banki követelés megtérülését.

A fedezeti érték megállapításához kiindulásként, kiinduló értéként a Bank a következő típusú adatokat veszi figyelembe:

- Az auditált éves beszámoló alapján meghatározott könyvszerinti érték a mérlegkészítés időpontjától számítva 1 évig (a hitelesített főkönyvi kivonat alapján meghatározott könyvszerinti érték azonban nem lehet 3 hónapnál régebbi);
- Forgalmképes vagyoni eszközöknél az igazolt forgalmi érték (pl. tőzsdei elszámolóár, hivatalos árjegyzék, államilag garantált átvételi ár, szerződéses ár stb.)
- Szakértői értébecslés
- Azon vagyoni eszközöknél, amelyekre érvényes biztosítást kötöttek, a biztosítási kötvény értéke a biztosító intézet igazolása alapján
- Meghatározott biztosítékok esetében (pl. garancia-, kezesség-vállalás stb.) elfogadható kiindulást jelent a szerződés szerinti érték, illetőleg a kötelezettség-vállalás szerződéses összege, figyelemmel az elismerhetőségi feltételekre.

A pénzügyi biztosítékok esetén a fedezeti érték megállapításához a kiinduló érték a piaci érték.

A Bank a kockázati kitettségeinek megfelelő kezelése érdekében a kiinduló értéket korrigálja a belső felülvizsgálati tapasztalatai alapulvételével és a likvidációs szorzókkal. A pénzügyi

biztosítékok esetében – a Hkr. kapcsolódó előírásainak alapulvételével – a piaci értékét egyrészt az árfolyamvolatilitási korrekciós tényezővel, másrészt – eltérő devizanem esetén – a devizanem eltérés volatilitási korrekciós tényezővel módosítja a Bank.

A Bank az előzők szerint korrigált hitelfedezeti értékből levonja a más hitelező javára ténylegesen fennálló és bejegyzett terheket, amit követően meghatározásra kerül a ténylegesen figyelembe vehető hitelfedezeti érték.

A Bank a fedezeti igénye meghatározásakor, illetve a fedezetek elfogadásakor figyelembe veszi a hiteligénylő ügyfél, illetve a biztosítéknyújtó ügyfél minősítését (ügyfél- illetve partnerminősítését) is.

A Bank minden tájékoztatást megad ügyfelei részére a biztosítékokkal kapcsolatos tudnivalókról, a biztosítéki szerződésekről, valamint egyes biztosítékokkal kapcsolatos speciális ismérvekről.

A Bank a fedezetek értékének változásait, a fedezetek elfogadhatóságának szempontjaiban bekövetkezett változásokat rendszeres időközönként figyeli és ellenőrzi, valamint utólagosan is felülvizsgálja.

A Bankot megilleti az ügyfél, illetve a biztosítéknyújtó által nyújtott fedezetek meglétének és értékének rendszeres ellenőrzési joga, melyet külön az Üzletszabályzatának mellékletét képező Általános Szerződési Feltételekben köt ki.

5.4.2 A Bank által elismert fedezetek, és elfogadott más biztosítékok fő típusai

A jogi biztosítékok csoportosítása (preferencia sorrendje) a következő:

Szabályozói tőkekövetelmény számítás szempontjából figyelembe vehető biztosítékok

A Bank mint sztenderd módszert alkalmazó hitelintézet az alábbi fedezeteket ismeri el a tőkekövetelményt mérséklőként, ha azok a Hkr.-ben meghatározott feltételeket kielégítik:

- Pénzügyi biztosítékok
- Garancia és készfizető kezesség, hitelderivatíva
- a mérlegen belüli nettósítás,
- a repóügyletre, értékpapír- vagy áru-kölcsönzési ügyletre, és egyéb tőkepiac vezérelt ügyletre vonatkozó szabványosított nettósítási megállapodás,
- a nem hitelnyújtó hitelintézetnél óvadékként vagy letétként elhelyezett készpénzt vagy betétet,
- az életbiztosítási kötvényt vagy szerződést, ha a hitelnyújtó hitelintézet javára az életbiztosítási kötvényből vagy szerződésből eredő követelésre zálogjogot alapítottak, valamint
- a nem a hitelnyújtó hitelintézet által kibocsátott értékpapírt, ha azt a kibocsátó kérésre visszavásárolja
- Ingatlan biztosíték: az ingatlant terhelő dologi biztosíték (különösen az ingatlanon alapított zálogjog, beleértve a keretbiztosítéki jelzálogjogot és az önálló zálogjogot)

A belső tőkeszükséglet számítása során figyelembe vehető biztosítékok

- Pénzügyi biztosítékok
- Garancia és készfizető kezesség

- Ingatlan biztosíték: az ingatlant terhelő dologi biztosíték (különösen az ingatlanon alapított zálogjog, beleértve a keretbiztosítéki jelzálogjogot és az önálló zálogjogot)
- Az ingó vagyontárgyat terhelő dologi biztosíték (különösen az ingó dolgot terhelő zálogjog beleértve a keretbiztosítéki jelzálogjogot, a kézzzálogjogot és a vagyont terhelő zálogjogot),
- Engedményezés, amennyiben a követelést terhelő dologi biztosíték (jelzálogjog) kapcsolódik hozzá.
- Egyéb, értékkel bíró fedezetek:
 - közraktári jegy zálogjegyének a zálogjogosultra történő forgatásával alapítható, a közraktárban elhelyezett árukra fennálló zálogjog.
 - a követelést terhelő dologi biztosíték (különösen a követelésen fennálló zálogjog)
 - külföldi bankári biztosíték
 - egyéb, előre rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezet (a nem hitelnyújtó hitelintézetnél óvadékként vagy letétként elhelyezett készpénz vagy betét, az életbiztosítási kötvény vagy szerződés, ha a hitelnyújtó hitelintézet javára az életbiztosítási kötvényből vagy szerződésből eredő követelésre zálogjogot alapítottak, valamint a nem a hitelnyújtó hitelintézet által kibocsátott értékpapír, ha azt a kibocsátó kérésre visszavásárolja)
 - a mérlegen belüli nettósítás
 - hitelderivatíva
 - a repóügyletre, értékpapír- vagy áru-kölcsönzési ügyletre, és egyéb tőkepiac vezérelt ügyletre vonatkozó szabványosított nettósítási megállapodás
 - természetes személy készfizető kezessége értékelhető vagyonyilatkozat esetén
 - opció (vételi jog)
 - egyértelműen kemény szövegezésű támogató tulajdonosi nyilatkozat, ami alapján az adott ország jogrendje szerint követelésként érvényesíthető.

Egyéb biztosítékok

- természetes személy készfizető kezessége
- vagyonbiztosítás és egyéb biztosítások - kivéve olyan életbiztosítási kötvény vagy szerződés melyre a Bank javára zálogjogot alapítottak - megkötése, biztosítéki kártérítés bankra engedményezése
- támogató tulajdonosi nyilatkozat
- biztosítéki kikötések (euroklauzulák).

5.4.3 A hitelezéskockázat-mérséklés során felmerülő piaci- vagy hitelezési kockázati koncentrációk, nettósítás

A Bankban a kockázatmérséklési technikák alapvetően biztosítékok alkalmazásához és kisebb mértékben a pozíció-lezáró nettósítási szerződésekhez kapcsolódnak. A biztosítékokon belül a pénzügyi biztosítékok hordozhatnak piaci kockázatokat. A Bank pénzügyi biztosítékok közül túlnyomó többségében forintban denominált magyar állampapírt és forint betétet fogad el.

A Takarékbank mérlegen belüli nettósítást nem alkalmaz.

A Bank nagy mértékben alkalmaz kockázatmérséklési technikát, ezért az inherens kockázat jelentős, de az erős kontrollok miatt a reziduális kockázat összességében szerény mértékű.

A biztosítékok kezelésére vonatkozó legfontosabb rendelkezéseket főként a Bank fedezetértékelési szabályzata tartalmazza, amelynek felülvizsgálatára évente kerül sor. A

**KOCKÁZATOKKAL ÉS TŐKEMEGFELELÉSEL KAPCSOLATOS NYILVÁNOSSÁGRA HOZATAL
2008.12.31.**

szabályzatban nem részletezett kérdésekről, illetve a pozíció lezáró nettósítási szerződésekkel kapcsolatos teendőkről egyéb belső ügyviteli utasítások rendelkeznek. A pozíció lezáró nettósítási szerződések esetén kockázatmérséklő tényező, hogy a Takarékbank főként az ISDA szabványosított szerződéseit alkalmazza, amelyek jogi érvényesíthetőségéről a különböző ISDA tagállamokban neves jogi irodák tettek nyilatkozatokat.

Külföldi partnerek esetében a Bank alapvetően az ISDA keretmegállapodásokat alkalmazza. A Takarékbank az óvadékok (letét) nyújtására vonatkozóan az ISDA Credit Support Annex elnevezésű keret-megállapodását használja. A Bank letétet kér be a pozitív pótlási költség fedezésére, illetve a Banknak kell letétet nyújtania, ha a pótlási költség negatív. A letét jellemzően számlapénz. A nettósításhoz a Bank az ISDA pozíció lezáró nettósítási klauzuláit alkalmazza.

5.4.4 A hitelezésikockázat-mérsékléssel kapcsolatos adatok

Takarékbank – hitelezésikockázat- mérséklés 2008.12.31.	Nettó kített- ségi érték	Előre nem rendelkezésre bocsátott fedezetek		CRM helyettesítő hatások a kítettésre		Pénzügyi biztosítékok értéke			Kített- ség telje- sen korri- gált értéke
		Garan- ciák	Hitel deri- vatív- vák	(-) Kiá- ramló helyet- tesített tételek	(+) Beá- ramló helyet- tesítő tételek	Vola- tilitási kor- rek- ciós ténye- ző	(-) Pén- zügyi bizto- síték kor- rigált értéke	(-) Volatili- tási és lejárat korrek- ciók hatása a pénzügyi biztosíték értékére	
Központi kormányok és központi bankok	105 630				30 241		-823	-36	135 048
Regionális kormányok vagy helyi önkormányzatok	11 718	18		-18			-1787	-43	9 913
Közszektorbeli intézmények	1 317						-359		958
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	335 899	1 618		-1 618		48	-81 017	-10 485	253 312
Vállalkozások	122 483	28 577		-28 577			-13 305	-1 895	80 601
Lakosság	3 373	17		-17			-881	-129	2 475
Késedelmes tételek	298	11		-11			-4		283
Kollektív befektetési értékpapírok	1 869								1 869
Egyéb tételek	7 633								7 633
Összesen	590 220	30 241	0	-30 241	30 241	48	-98 176	-12 588	492 092

Banksoport – hitelezésikockázat- mérésklés 2008.12.31.	Nettó kített- ségi érték	Előre nem rendelkezésre bocsátott fedezetek		CRM helyettesítő hatások a kítettiségre		Pénzügyi biztosítékok értéke			Kített- ség telje- sen korri- gált értéke
		Garan- ciák	Hitel deri- vatív- vák	(-) Kiá- ramló helyet- tesített tételek	(+) Beá- ramló helyet- tesítő tételek	Vola- tilitási kor- rek- ciós ténye- ző	(-) Pén- zügyi bizto- síték kor- rigált értéke	(-) Volatili- tási és lejárat korrek- ciók hatása a pénzügyi biztosíték értékére	
Központi kormányok és központi bankok	106 024				30241		-823	-36	135 442
Regionális kormányok vagy helyi önkormányzatok	11 721	18		-18			-1 787	-43	9 916
Közszektorbeli intézmények	1 317						-359		958
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	336 113	1 618		-1618		48	-81 016	-10 486	253 527
Vállalkozások	121 016	28 577		-28 577			-12 332	-1 854	80 107
Lakosság	3 375	17		-17			-881	-129	2 477
Késedelmes tételek	298	11		-11			-4		283
Kollektív befektetési értékpapírok	1 869								1 869
Egyéb tételek	8 102								8 102
Összesen	589 835	30 241	0	-30 241	30 241	48	-97 202	-12 548	492 681

5.5 A partnerkockázati kítettiségekkel kapcsolatos információk

Partnerkockázat: a Pkr. 2. §. (1) bekezdés 21. pontja szerint „az ügyletben érintett partnernek az ügylet pénzáramlása végleges elszámolása előtti nem-teljesítésének kockázata”.

Olyan ügyleteket érint, amelyeknél a piaci árfolyammozgások miatt az ügylet futamideje alatt a kölcsönös fizetési kötelezettségek figyelembe vétele után vagy az egyik fél tartozik a másiknak vagy fordítva.

A Banknál partnerkockázatot hordoznak a Pkr. 3.§ (1) bekezdés értelmében a Hkr. 18. §-ában felsorolt származtatott ügyletek, valamint a Pkr. 3.§ (6) bekezdés szerinti hosszú elszámolási ügyletek.

A repoügyletek, az értékpapírkölcsönzési ügyletek és az értékpapír ügyletekhez kapcsolódó hitelek kockázatát a Bank a Hkr.-ben foglaltak szerint számítja az óvadékkal biztosított ügyletekre vonatkozó szabályok szerint.

5.5.1 A Bank által alkalmazott partnerkockázat-kezelési alapelvek

-
- Kockázatvállalás és annak mértéke az ügyfél/partnerminősítéstől, a biztosítékoktól vagy más kockázatmérséklő, az ügyfél/partner saját tőkéjétől és/vagy méretétől, egyéb körülményeitől, valamint a Bank lehetőségétől (jogszabályok által előírt limitek) és a Bank kockázatvállalási hajlandóságától függ.
 - Minél gyengébb az ügyfél/partner minősítése annál több és jobb minőségű biztosítékra vagy más kockázatmérséklő technikára van szükség a pozitív kockázatvállalási döntéshez.
 - Az egymáshoz kapcsolódó ügyfelek/partnerek kockázatát csoportszinten is kell elemezni és értékelni, illetve korlátozni.
 - Biztosítani kell, hogy a bankközi és kereskedési partnerekkel való ügyletekhez a partnerek minősítése és a partnerkockázati limitek megállapítása független legyen az üzleti területektől.
 - A szabályoktól való eltérést csak a banki döntési rend szerinti keretek között, megfelelően dokumentálva lehet engedélyezni.
 - A problémás ügyleteket elkülönülten kell kezelni.
 - Külföldi ügyfelek/partnerek esetében a minősítésnél a PSZÁF által elismert külső hitelminősítő szervezetek minősítéseinek van prioritása, de ezeken túl adott vállalat pénzügyi adatai is elemezni kell, továbbá egyéb körülményeit is mérlegelni kell.
 - A Bank a partnerkockázati ügyletek minőségét folyamatosan figyeli és a kitétségeket legalább nyévedévente minősíti.

5.5.2 Partnerkockázatot hordozó kitétségek

A partnerkockázat megkülönböztetését a hitelezési kockázaton belül több tényező magyarázza.

- Olyan – rendszerint egy-egy partnerrel kötött nagyszámú – ügyletről van szó, amelyeknél a kitétség mértéke a piaci árfolyammozgásoktól függ, és a két partner közül ennek következtében lejáratig bármely fél lehet hitelezési pozícióban. Ezért a nemzetközi gyakorlatban a kockázat mérséklésére gyakran alkalmazzák a nettósítási megállapodásokat.
- Az ügyleteket a likviditási, piaci és kereskedési kockázatokért felelős treasury területek kezelik.
- A kitétség mérése, az óvadékok kezelése és a kockázat mérése a folyamatos árfolyamváltozások, továbbá a nettósítás figyelembe vétele miatt fejlett számítástechnikai támogatást igényel.
- A szabályozás – elsősorban a kitétség mértékének specifikus mérési módszerei miatt – elkülönülten kezeli a partnerkockázatot.

A Pkr. által nevesített, partnerkockázatot hordozó ügyletek (derivatív ügyletek, repóügyletek, értékpapír- és árukölcsönzési ügylet, értékpapír ügyletkeze kapcsolódó hitel és hosszú elszámolási idejű ügylet) közül a derivatív ügyletekre és a hosszú elszámolási ügyletekre a Takarékbank a piaci árazás módszerét alkalmazza, amely megegyezik a korábbi években alkalmazott módszerekkel. A repóügyleteket, értékpapír- és árukölcsönzési ügyleteket a Bank a Hkr.-ben meghatározottak szerint óvadékkal fedezett ügyletként külön kezeli. Az értékpapír ügyletkeze kapcsolódó hiteleket a Hkr. értelmében tőkepiac vezérelt, óvadékkal fedezett ügyleteknek tekinti. A rendelet szerint ugyanis a megadott módszerek közül a kitétség értékének megállapításához a piaci árazás módszerét alkalmazó hitelintézetek az említett módszert csak a derivatív ügyletekre és a hosszú elszámolási ügyletekre alkalmazhatják.

Partnerkockázata minden határidővel rendelkező ügyletnek van. A piaci árazás módszerét a Bank csak utólagosan, a kontroll folyamatban tudja alkalmazni, a kockázatvállalásnál, a teljesítés előtti (pre-settlement) limitterhelésnél lényegében az eredeti kockázat módszerét alkalmazza,

azzal a különbséggel, hogy a szerződéses értékre vetített – az árfolyamváltozást nagyságát becslő – korrekciós szorzószámokat a Bank maga állapítja meg.

A tőzsdén kötött derivatív ügyleteknek – a jogszabályi rendelkezés értelmében – nincs partnerkockázatuk, mivel az ügylet megkötése után a Bank a központi szerződő féllel (KELER KSZF Kft.-vel) áll szerződéses viszonyban és az garantálja az ügylet elszámolását.

A Takarékbank a tőzsdén kívüli derivatív ügyletekből eredő partnerkockázati kitétségek korlátozására ún. teljesítés előtti (pre-settlement) limitet használ. A teljesítés előtti limit a kitétségeket korlátozó általános limitrendszer része, és vonatkoznak rá a nagykockázati és más koncentrációs kockázati korlátozások.

A pre-settlement limitet a határidős, az opciós és a csereügyletek, illetve az ezek kombinációját jelentő ügyletek terhelik. A pozitív pótlási költséget és a lehetséges jövőbeni kitétséget az adott ügylet típusától, teljesítési határidejétől függően felülbecsléssel határozza meg a Bank, oly módon, hogy a kockázat mértékét az ügylet szerződéses összegének százalékában adja meg. A százalék meghatározása a Bank által mért piaci árváltozások figyelembe vételével történik.

5.5.3 A partnerkockázati kitétség mérséklésének módszerei

Külföldi partnerek esetében a Bank alapvetően az ISDA keretmegállapodásokat alkalmazza. A Takarékbank az óvadékok (letét) nyújtására vonatkozóan az ISDA Credit Support Annex elnevezésű keret-megállapodását használja. A Bank letétet kér be a pozitív pótlási költség fedezésére, illetve a Banknak kell letétet nyújtania, ha a pótlási költség negatív. A letét jellemzően számlapénz. A nettósításhoz a Bank az ISDA pozíció lezáró nettósítási klauzuláit alkalmazza.

A befektetési szolgáltatási tevékenység keretében a Bank ún. margin ügyleteket köt, amelyek a természetüket tekintve olyan „margin lending”-nek felelnek meg, ahol a hitelösszeg nulla. A margin ügyletek lehetnek deviza margin ügyletek, magyar állampapírra vonatkozó margin ügyletek, és külföldi részvényre szóló margin ügyletek. A margin ügyletek esetében, ahol a Bank saját számlára köt a partnerekkel határidős és opciós ügyletet, fedezetet kér be a partnerkockázat teljes lecsökkentése (fedezése) érdekében. A lehetséges hitelkockázat fedezésére a pozíció nyitáskor a Bank saját belső VAR becslése szerinti szükséges induló letétet kér be, a pozitív pótlási költség fedezésére pedig a nem realizált veszteséggel megegyező letétet kér. A fedezetnek a jogszabályban kockázatomérséklőként elfogadható fedezetnek (számlapénz vagy állampapír) kell lenni. A margin ügyletek partnerei esetében a Bank nettósítási és pozíció lezáró nettósítási megállapodásokat köt, amelyeket a termékek bevezetésekor a Felügyelet jóváhagyott, és a Bank üzletszabályzatában is szerepel. A Felügyelet által elismert nettósítási szerződések kitétség értékét a Takarékbank a Pkr-ben megadott nettósítási képlettel veszi figyelembe, a CRD-vel összhangban.

A teljesítés előtti (pre-settlement) limit mértékéről az Eszköz-Forrás Bizottság, bizonyos ügyfélcsoportok, illetve meghatározott összeghatár felett az Igazgatóság jogosult dönteni.

A teljesítés előtti (pre-settlement) limitek figyelése az üzletkötés folyamatában történik. Az ügyletek megkötésével párhuzamosan a beállított paraméterek alapján az alkalmazott informatikai rendszer terheli a limitet mind partner-, mind csoportszinten.

A partnerkockázatot hordozó ügyleteket a negyedéves monitoring rendszerben a Kockázatkezelési Szakterület értékeli. Az értékelés alapján a Kockázatkezelési Szakterület megteszi a javaslatát a szükséges céltartalék megképezésére.

A Kockázatkezelési Szakterület napi rendszerességgel számol be a teljesítés előtti (pre-settlement) limitek kihasználtságáról az Eszköz-Forrás Bizottság és az érintettek felé.

Az Eszköz-Forrás Bizottság heti rendszerességgel kap beszámolót a teljesítés előtti (pre-settlement) limitek betartásáról, túllépéséről vagy esetleges limit nélküli partnerkockázat-vállalásról.

5.5.4 A partnerkockázati kitettségek adatai

A Takarékbank és a Bankcsoport partnerkockázati kitettségei 2008.12.31.	Hitelkockázat-mérséklés figyelembe vétele előtti Pkr. szerinti kitettség értékek összege		Hitelkockázat-mérséklés figyelembe vétele utáni Pkr. szerinti kitettség értéke
	Bruttó kitettségi érték	Nettó kitettségi érték	
Kitettségi osztály			
Központi kormányok és központi bankok	1 930	1 930	1 107
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	8 347	8 121	4 759
Vállalkozások	282	282	230
Összesen	10 559	10 333	6 096

5.5.5 A rossz irányú kockázatok azonosítására, kezelésére vonatkozó eljárások

Az ezzel kapcsolatos adatszolgáltatási kötelezettség a Pkr. Belső Modell Módszert választó hitelintézetek számára előírt követelményhez kapcsolódik. A Takarékbank piaci árazási módszert alkalmaz a partnerkockázatok tőkekövetelményének számszerűsítéséhez, ezért nem tartozik ebbe a körbe és a nyilvánosságra hozatali követelmény e pontja a Bank esetében nem releváns.

5.5.6 Hitelderivatívák

A prudenciális szabályozás a következő típusú hitelderivatívákat és az ilyen, vagy gazdasági szempontból gyakorlatilag hasonló hitelderivatívákból álló eszközöket ismeri el:

- nemteljesítéskori csereügyletek (CDS, credit default swaps);
- teljes kamat-csereügyletek (total return swaps); és
- hitelkockázati eseményhez kapcsolt értékpapírok, készpénzes finanszírozásuk mértékéig CLN, credit linked notes to the extent of their cash funding.

A Takarékbank a fenti hitelderivatívák közül 2008. december 31-én két CDS-szel és két CLN-nel rendelkezett, melyeket a Bank kereskedési könyvön kívül tart nyilván.

6 Piaci és likviditási kockázatokkal kapcsolatos információk

A piaci kockázat annak a kockázata, hogy a Bank pénzügyi instrumentumainak a valós eszközértéke megváltozik a piaci árak (kamatlábak, részvényárfolyamok, devizaárfolyamok) változása következtében, aminek hatására a Bank nyeresége (tőkéje) csökkenhet, vagy teljes mértékben elveszhet.

A Bank a mérleg, illetve mérlegen kívüli tételeit a kamat-, és részvénykockázatok tekintetében megkülönbözteti aszerint, hogy az a kereskedési könyvbe, illetve nem-kereskedési könyvbe tartozik. Devizakockázat tekintetében ilyen megkülönböztetést nem alkalmaz.

A Bank kereskedési könyvében kamat- és részvénykockázat egyaránt megtalálható, míg a nem-kereskedési könyvben csak kamatkockázat szerepel.

A Takarékbank árupozícióval (mint a piaci kockázat egyik altípusával) nem rendelkezik, és nem is fog a jövőben áru pozíciót eredményező ügyleteket végezni.

A Bank belső kockázatkezelési célokra a piaci kockázatok mérésére, illetve a kereskedési könyv piaci kockázatainak korlátozására egy komplex statisztikai módszert alkalmaz: a kockázatotott érték (value at risk, VAR) módszerét.

A VAR annak az összegnek a becsült mértéke, amelyet a vonatkozó portfólión, illetve pozíción a piaci kockázatok miatt egy meghatározott időszak, a tartási idő alatt és egy adott megbízhatósági konfidencia szinten el lehet veszíteni. A Bank által alkalmazott 99%-os konfidencia szinten számolt VAR azt mutatja meg, hogy átlagban minden századik napon következhet be nagyobb veszteség, mint a VAR, de azt nem mutatja meg, hogy ez az összeg mennyi lesz.

A VAR számításnak több módszere létezik. A Bank a piaci kockázatok napi számszerűsítésére az ún. parametrikus VAR módszert alkalmazza.

A parametrikus VAR a JP Morgan Riskmetrics módszerén alapuló kockázatotott érték számítás. A Riskmetrics becslései a historikus árfolyamadatokon alapulnak. A historikus árfolyamadatok alapján számolt hozamokról feltételezzük, hogy normális eloszlást követnek. A Riskmetrics módszer az exponenciális súlyozású mozgó átlagolású modellt (EWMA) használja a többváltozós normális eloszlású varianciák és kovarianciák (volatilitások és korrelációk) becslésére. A historikus adatokra alkalmazott exponenciális súlyozású mozgó átlagolás használatának lényege abban fogható meg, hogy az utolsó megfigyelések hordozzák a legnagyobb súlyt a volatilitás becslésében. Ennek a módszernek két igen fontos előnye van az arányos súlyozású modellel szemben (SMA):

- A volatilitás „gyorsabban” reagál a piaci sokkokra, így az újabb adatok nagyobb súlyt hordoznak, mint a távoli múlt adatai.
- Egy sokk után (pl. nagy hozam-emelkedés esetén), a volatilitás exponenciálisan ingadozik a sokk-megfigyelés esésének a súlya szerint.

A Bank a VAR kalkuláció során az alábbi paramétereket alkalmazza:

- alkalmazott VAR módszer: parametrikus VAR,
- decay faktor: 94 %,
- konfidencia szint: 99 %,
- tartási idő: 10 nap,
- mintanagyság: 100 nap.

Az alkalmazott VAR modell helyességének vizsgálata a back testing módszer alapján történik.

A kereskedési könyv kockázati faktorok kockázatosított értékeire (VAR-jaira) külön-külön, és együttesen is limit kerül meghatározásra. A teljes kockázatosított értékre (teljes VAR) vonatkozó limit a diverzifikációs hatás figyelembe vétele mellett kerül meghatározásra. A diverzifikációs hatás azt mutatja meg, hogy a kockázati faktorok együttesen mennyivel kevesebb kockázatot hordoznak, mintha önmagukban tekintjük őket.

A kereskedési könyv piaci kockázatainak VAR eredményeit az alábbi táblázat mutatja millió forintban:

VAR	Kamat	Részvény	Deviza	Teljes (diverzifikált)
2008. 12. 31.	274	1	17	274
2008-ban napi átlag	176	10	23	175
2008-ban legalacsonyabb	35	0	2	35
2008-ban legmagasabb	1 168	69	122	1 186

VAR	Kamat	Részvény	Deviza	Teljes (diverzifikált)
2007. 12. 31.	80	0	4	80
2007-ban napi átlag	69	10	16	70
2007-ban legalacsonyabb	32	0	1	25
2007-ban legmagasabb	143	59	90	156

6.1 Kamatkockázat

A kamatkockázat annak a kockázata, hogy a Bank nyeresége (tőkéje) csökkenhet, vagy teljes mértékben elveszhet a piaci kamatlábak szintjének, arányainak változásából eredően.

A kamatkockázatnak több fajtája van, amely a kereskedési könyvi kamatkockázatnál és a kereskedési könyvön kívüli kamatkockázatnál egyaránt jelentkezik.

- a kamatlábak időbeli változása és a cash-flow-k időbeli változása közötti eltérés (újraárazási kockázat),
- a kamatlábak között fennálló kapcsolatok megváltozása az egyes piacokat, termékeket jellemző hozamgörbék között (bázis kockázat),
- ugyanazon termék, vagy piac vonatkozásában az egyes lejáratú tartományokban a kamatlábak közötti kapcsolatok megváltozása (hozamgörbe kockázat),
- a termékekben rejlő rejtett, kamatlábbal kapcsolatos opciók (opciós kockázat).

6.1.1 A Bank által alkalmazott kamatkockázat-kezelési alapelvek

- A kereskedési könyvben nyilvántartott kamatpozíciókat és a kereskedési könyvön kívüli kamatpozíciókat külön-külön és együttesen is figyelni és kezelni kell.
- A kamatkockázat kezelésére limitrendszerrel kell működtetni.
- Biztosítani kell, hogy a kamatpozíciókkal kapcsolatos limitek megállapítása független legyen az üzleti területektől.
- Az üzleti területeknek úgy kell működési feltételeiket kialakítaniuk, olyan jelzőrendszerrel kell működtetniük, hogy a rájuk vonatkozó limiteket folyamatosan betartsák.
- A limittúllépéseket, azok okait dokumentálni kell, illetve azokról be kell számolni a különböző szintű vezető testületek (Igazgatóság, Felügyelőbizottság, Eszköz-Forrás Bizottság) részére.

A kamatkockázat vizsgálatát devizanemenként kell végezni. Amennyiben adott devizában a bejövő cash flow-k jelenértékének összege, illetve kimenő cash flow-k jelenértéke nem egyezik meg egymással, akkor abban a devizanemben kamatkockázat áll fenn. A devizanemenként kamatkockázatok korrelálhatnak (ekkor az ellentétes irányú kockázatok kiolthatják egymást), azaz a részek összegénél a teljes kamatkockázat alacsonyabb lehet. A kamatkockázat speciális formái a derivatív ügyletek által generált kamatkockázat, mivel ezeket az ügyleteket fel lehet bontani fiktív kölcsön nyújtására és fiktív kölcsön felvételére.

6.1.2 Kereskedési könyvben nyilvántartott kamatkockázat

A Bank a kereskedési könyvben kamatkockázatot kamatozó értékpapírok és különböző származékos ügyletek adásvételével vállal.

A Bank a kereskedési könyvben szereplő kamatkockázatait limitekkel korlátozza, és napi rendszerességgel méri.

A kereskedési könyvben vállalható kamatkockázatot az alábbi limitek korlátozzák:

- kamatérzékenységi limitek (devizanemenként),
- VAR limit,
- tőke-limit,
- bizonyos kamatozó értékpapír-portfoliók vonatkozásában állományi, érzékenységi és veszteségkorlátozó (stop-loss) limitek,

A Bank a kereskedési könyvben szereplő kamatkockázatait heti rendszerességgel stressz teszt vizsgálatnak is aláveti. A Bank enyhe és erős kamatláb-sokk hatásokat vizsgál. Az enyhe stressz tesztnél azt feltételezi, hogy a forint hozamgörbe 300 bázisponttal, deviza hozamgörbék 200 bázisponttal párhuzamosan elmozdulnak, míg az erős stressz tesztnél azt feltételezi, hogy a forint hozamgörbe 400 bázisponttal, deviza hozamgörbék 200 bázisponttal párhuzamosan mozdulnak el.

	2008. 12. 31.	2007. 12. 31.
Szavatoló tőke	13,947	10,535
Enyhe stressz teszt eredménye (nettó eszközérték-változás)	131	347
Enyhe stressz teszt eredménye/szavatoló tőke	0.94%	3.29%
Erős stressz teszt eredménye (nettó eszközérték-változás)	175	461
Erős stressz teszt eredménye/szavatoló tőke	1.25%	4.38%

6.1.3 Nem-kereskedési könyvben nyilvántartott kamatkockázat

A Bank a nem-kereskedési könyvben betétek gyűjtésével, hitelek nyújtásával, kamatozó értékpapírok és különböző származékos ügyletek adásvételével vállal kamatkockázatot.

A nem-kereskedési könyvben vállalt kamatkockázatot az alábbi módszerekkel méri a Bank:

- kamatérzékenység (devizanemenként)
- VAR

A Bank hivatalosan negyedéves rendszerességgel méri a nem-kereskedési könyvben nyilvántartott kamatkockázatokat, az átárazódási kamatmérleg elkészítésével az 5%-nál nagyobb részarányt képviselő devizanemek vonatkozásában. A kockázat mértékét az eszközök és források átárazódása közötti különbséget mutató nettó pozíció mutatja meg adott időszámban.

Nettó kamatpozíció (követelések- kötelezettségek)	2008. 12. 31.				2007. 12. 31.			
	HUF (millió)	EUR (ezer)	USD (ezer)	CHF (ezer)	HUF (millió)	EUR (ezer)	USD (ezer)	CHF (ezer)
1 hónapig	(144,875)	(17,635)	4,814	(33,701)	(157,684)	(51,680)	6,798	(19,062)
1 - 3 hó	69,533	18,198	102	51,100	52,139	13,969	7,323	35,909
3 - 6 hó	22,244	(7,191)	5,381	19,965	7,592	21,537	(467)	58
6 - 12 hó	2,297	(4,775)	2,398	(103)	1,744	(5,389)	(507)	(103)
1 - 2 év	16,160	(15)		93	(2,338)	(174)		
2 - 3 év	(1,563)	(15)		124	(1)			
3 - 4 év	(101)	(128)		66		(15)		
4 - 5 év	(1,320)	52			(500)			
5 - 7 év		14						
7 - 10 év		474				552		
10 - 15 év	(10)							
15 év felett				221				233

A Bank a nem-kereskedési könyvben szereplő kamatkockázatait kétheti rendszerességgel stressz teszt vizsgálatnak is aláveti. A Bank enyhe és erős kamatláb-sokk hatásokat vizsgál. Az enyhe stressz tesztnél azt feltételezi, hogy a forint hozamgörbe 300 bázisponttal, deviza hozamgörbék 200 bázisponttal párhuzamosan elmozdulnak, míg az erős stressz tesztnél azt feltételezi, hogy a forint hozamgörbe 400 bázisponttal, deviza hozamgörbék 200 bázisponttal párhuzamosan mozdulnak el.

	2008. 12. 31.	2007. 12. 31.
Szavatoló tőke	13,947	10,535
Enyhe stressz teszt eredménye (nettó eszközérték-változás)	941	485
Enyhe stressz teszt eredménye/szavatoló tőke	6.75%	4.60%
Erős stressz teszt eredménye (nettó eszközérték-változás)	1,200	564
Erős stressz teszt eredménye/szavatoló tőke	8.60%	5.35%

6.2 Részvényárfolyam kockázat

A részvényárfolyam kockázat annak a kockázata, hogy a Bank nyeresége (tőkéje) csökkenhet, vagy teljes mértékben elveszhet a részvény árfolyamok szintjének, arányainak változásából eredően.

Megkülönböztetünk egyedi és általános részvényárfolyam kockázatot. Az egyedi árfolyamkockázat abból származik, hogy a Bank portfóliójában szereplő egyedi részvénytulajdonosi pozíció vagy összetett pozíció, esetleg származtatott ügylet értéke az ügylet alapját képező részvény egyedi jellemzőihez kapcsolható kockázatok miatt csökken a bekerülési értékhez képest, amelynek következtében veszteség keletkezhet. A 'általános piaci kockázat azt jelenti, hogy az általános piaci változás következtében a Bank portfóliójában szereplő részvénytulajdonosi pozíciók vagy összetett pozíciók, esetleg származtatott ügylet értéke csökken a bekerülési értékekhez képest, függetlenül az ügylet alapját képező részvények egyedi jellemzőihez kapcsolható kockázatoktól.

6.2.1 A Bank által alkalmazott részvénykockázat-kezelési alapelvek

- A részvénykockázat kezelésére limitrendszerrel kell működtetni.
- Biztosítani kell, hogy a részvénytulajdonosi pozíciókkal kapcsolatos limitek megállapítása független legyen az üzleti területektől.
- Az üzleti területeknek úgy kell működési feltételeiket kialakítaniuk, olyan jelzőrendszerrel kell működtetniük, hogy a rájuk vonatkozó limiteket folyamatosan betartsák.
- A limittúllépéseket, azok okait dokumentálni kell, illetve azokról be kell számolni a különböző szintű vezető testületek (Igazgatóság, Felügyelőbizottság, Eszköz-Forrás Bizottság) részére.

6.2.2 Kereskedési könyvben nyilvántartott részvénykockázat

A Bank a részvénykockázatot hordozó ügyletek közül elsősorban részvény-fedezeti jellegű ügyleteket köt, melynek keretében a határidős részvény ügyletekben lévő kamatkülönbséget realizálására törekszik úgy, hogy a részvénykockázatot teljes mértékben fedezze.

A fedezeti jellegű részvényügyleteken túlmenően a Bank felvállal spekulációs részvénytulajdonosi pozíciókat is részvény, részvény-index és részvény futures ügyletek kötésével.

A Bank a kereskedési könyvben szereplő részvénykockázatait limitekkel korlátozza, és napi rendszerességgel méri.

A kereskedési könyvben vállalható részvénykockázatot az alábbi limitek korlátozzák:

- VAR limit,
- tőke-limit,
- állományi és veszteségekorróló (stop-loss) limitek,

- pozíciótartási időkorlát,
- kibocsátói limit.

A Bank a kereskedési könyvben szereplő részvénykockázatait heti rendszerességgel stressz teszt vizsgálatnak is aláveti. A Bank enyhe és erős stressz teszt hatásokat vizsgál. Az enyhe stressz tesztnél azt feltételezi, hogy a részvényárfolyamok 20%-kal -, míg az erős stressz tesztnél 30%-kal elmozdulnak.

	2008. 12. 31.	2007. 12. 31.
Szavatoló tőke	13,947	10,535
Enyhe stressz teszt eredménye (nettó eszközérték-változás)	1	-
Enyhe stressz teszt eredmény/szavatoló tőke	0.01%	0.00%
Erős stressz teszt eredménye (nettó eszközérték-változás)	1	-0
Erős stressz teszt eredmény/szavatoló tőke	0.01%	0.00%

6.3 Devizaárfolyam kockázat

A devizakockázat annak a kockázata, hogy a Bank nyeresége (tőkéje) csökkenhet, vagy teljes mértékben elveszhet a devizaárfolyamok szintjének, arányainak változásából eredően.

A Bank devizakockázatot különböző devizanemekben denominált betétek gyűjtésével, hitelek nyújtásával, értékpapírok és különböző származékos ügyletek adásvételével vállal.

6.3.1 A Bank által alkalmazott devizaárfolyam-kockázatkezelési alapelvek

- A különböző devizanemekben fennálló pozíciókat folyamatosan figyelni kell.
- Biztosítani kell, hogy a devizaárfolyam-kockázat kezelésére vonatkozó limitek megállapítása független legyen az üzleti területektől.
- Az üzleti területeknek úgy kell működési feltételeiket kialakítaniuk, olyan jelzőrendszert kell működtetniük, hogy a rájuk vonatkozó limiteket folyamatosan betartsák.
- A limittúllépéseket, azok okait dokumentálni kell, illetve azokról be kell számolni a különböző szintű vezető testületek (Igazgatóság, Felügyelőbizottság, Eszköz-Forrás Bizottság) részére.

A takarékszövetkezeti devizahitelezési tevékenységének előtérbe kerülése, és a Takarékbank saját devizaforrásainak korlátozott volta miatt, a deviza-árfolyamkockázat kezelése egyre nagyobb jelentőségű. Ugyanakkor a Bank továbbra is csak mérsékelt devizakockázatot akar vállalni, amit szigorú limitrendszer fenntartásával és a pozíciók fedezésével lehet biztosítani.

A devizakockázat mérésénél a devizanemenkénti hosszú és rövid pozíciókat összegezni kell. Az egyirányú devizanemenkénti pozíciók aggregálásával az alábbi pozíciók nyerhetők:

- összesített hosszú pozíció,
- összesített rövid pozíció.

A Bank a devizakockázatokat egységesen, teljes banki szinten kezeli. A Bank a devizakockázatot limitekkel korlátozza, és napi rendszerességgel méri.

A devizakockázatot az alábbi limitek korlátozzák:

- VAR limit,
- tőke-limit (minimális tőkekövetelményre vonatkozóan),
- nyitott pozíciós limitek,
- veszteségkorlátozó (stop-loss) limitek,

A Bank a devizakockázatot heti rendszerességgel stressz teszt vizsgálatnak is aláveti. A Bank enyhe és erős stressz teszt hatásokat vizsgál. Az enyhe stressz tesztnél azt feltételezi, hogy a devizaárfolyamok 10%-kal -, míg az erős stressz tesztnél 20%-kal elmozdulnak.

	2008. 12. 31.	2007. 12. 31.
Szavatoló tőke	13,947	10,535
Enyhe stressz teszt eredménye (nettó eszközérték-változás)	24	7
Enyhe stressz teszt eredménye/szavatoló tőke	0.17%	0.07%
Erős stressz teszt eredménye (nettó eszközérték-változás)	48	14
Erős stressz teszt eredménye/szavatoló tőke	0.34%	0.13%

6.4 Likviditási kockázat

A likviditási kockázat azt jelenti, hogy az esedékes és jogos kötelezettségek azonnali kifizetéséhez a Bank nem rendelkezik a szükséges mennyiségű pénzeszkővel.

A likviditási kockázatok alapvetően négy kategóriába sorolhatók:

- lejárat (a lejárat összhang hiányával összefüggő) likviditási kockázat,
- lehívási (a lejárat előtti tömeges forráskivonás) likviditási kockázat,
- strukturális likviditási kockázat,
- piaci likviditási kockázat

6.4.1 A Bank által alkalmazott likviditási kockázatkezelési alapelvek

A Bank a likviditás-menedzselést cash flow alapon, napi szinten, illetve - a kötelező jegybanki tartalékolás teljesítése miatt - havi periódusokban végzi.

A likviditáskezelés célja a likviditás folyamatos fenntartása oly módon, hogy közben a jövedelemtermelő képesség maximális szinten alakuljon. Ennek során a Bank a nem kamatozó eszközök (készpénz) mértékét csak a szükséges, minimális szinten tartja, továbbá él a lejárat transzformáció adta lehetőséggel. A piaci kamatviszonyok figyelembevételével a Bank a lejárat nélküli, vagy rövid lejáratú forrásokat lejáratral rendelkező, illetve a forrásoknál hosszabb lejáratú eszközökben hasznosítja.

A lejárat transzformáció eszközével a Bank csak olyan mértékig élhet, amely mellett likviditását mindenkor fenn tudja tartani, azaz mindig rendelkezik annyi likvid eszközzel (elsősorban állampapírok), illetve forrásbevonási lehetőséggel (elsősorban bankközi piacról), amelynek segítségével azonnal eleget tud tenni a jogos és esedékes fizetési kötelezettségeknek.

A Bank likviditásának menedzselését az alábbi adottságok befolyásolják:

- A Bank univerzális bank, pénzügyi és befektetési szolgáltatási tevékenységet is folytat.
- A Bank – Magyarországon a bankok közül egyedülként – önálló klíringkört működtet, melynek az integrált takarékszövetkezeteken kívül két integrált takarékszövetkezetből átalakult bank és néhány nem integrált takarékszövetkezet a tagja.
- A Bank likviditásának folyamatos fenntartása és a kötelező jegybanki tartalékolásnak való megfelelésének folyamata közben a számlavezetett takarékszövetkezetek kötelező jegybanki tartalékolásnak való megfelelésében - levelező banki funkciójából eredően, egyedülként a bankok közül - aktívan közreműködik.
- A Bank nem rendelkezik fiókhálózattal, csak a Bank központjában működtet egy befektetési szolgáltatásokat nyújtó fiókot.
- A Bank kiemelt ügyfelei az integrált takarékszövetkezetek, melyek a Bank többségi tulajdonosai is egyben. Forrás oldalon a Bank jelentősen függ a takarékszövetkezetektől, a kitettség nagy. Ezt a kitettséget ellensúlyozza a tulajdonosi kapcsolat, az integrációs szerződés, a levelezői – levelezetti viszony, a takarékszövetkezetek és a Takarékbank között, az üzleti együttműködésnek hosszú távra vonatkozó új alapokra helyezése céljából létrejött „Együttműködési keretszerződés”, illetve a Bank eszköztartási politikája, miszerint eszközeinek jelentős részét likvid eszközökben tartja.
- A Bank megbízási jogviszony keretében a szerződött takarékszövetkezeteken keresztül gyűjt – elsősorban a lakosságtól – devizabetéteket.
- A takarékszövetkezetek önálló devizahitelezési tevékenységének támogatása során a Bank – meghatározott keretek között – ellátja devizaforrással (devizahitel-nyújtás keretében) a takarékszövetkezeteket.

A Bank likviditási kockázatot azáltal vállal, hogy a forrásainak szerződéses lejáratú esedékességgel nem teljesen megegyező lejáratú szerkezetben helyez ki eszközöket és ezeknek az eszközöknek egy jelentős része nem likvidálható (értékesíthető) rövid időn belül. A Bank likviditási kockázatot szenved el azáltal, hogy az ügyfelek a forrásokat szerződése lejárat előtt is kivonhatják, illetve lejáratkor nem újítják meg.

A Bank a likviditási kockázatokat limitekkel korlátozza, és napi és havi rendszerességgel méri.

A likviditási kockázatokat az alábbi limitek korlátozzák:

- nettó finanszírozási pozícióra felállított limit,
- 90 napos negatív halmozott bázispozícióra felállított limit,
- legnagyobb negatív halmozott bázispozícióra felállított limit,
- nagy egyedi betétektől, illetve betétesektől való függőség mutatójára felállított limit.

A nettó finanszírozási pozíció mérésének célja

- a szabad, likviditásra felhasználható vagy hitelezhető forrás számbavétele,
- a likvid eszközök számbavétele
- forrásbevonási lehetőségek számbavétele,
- a mérlegen belüli és kívüli kötelezettségek számbavétele.

A nettó finanszírozási pozíció megmutatja, hogy a Bank adott napon – 30 napos időhorizonton – mekkora likvid pénzeszközzel és forrásbevonási lehetőséggel rendelkezik. A nettó finanszírozási mutató az összes likviditás és az összes kötelezettség hányadosa.

A nettó finanszírozási mutató 2007.12.31-én 1,83 és 2008.12.31-én 2,09 volt.

A Bank elemzi a rendkívüli mértékű likviditási stressz esetleges előfordulásának következményeit. A Bank likviditási stressz-helyzetnek az ügyfélbetétek hirtelen és nagyarányú kivonását, és az ezt a helyzetet kezelendő likvid eszköz könyv szerinti érték alatti értékesítésből fakadó veszteséget tekinti.

A Bank a stressz helyzetben a likviditási kockázat négy kategóriája közül az alábbi két kockázat hatását vizsgálja:

- lehívási (a lejárat előtti tömeges forráskivonás) likviditási kockázat,
- piaci likviditási kockázat.

A Bank stressz-hatásnak azt az eredményromlást tekinti, amelyet a kényszerhelyzet miatt a likvid eszközök könyv szerinti értéke alatti értékesítése, illetve a forrás teremtés többlet költsége idéz elő.

A stressz-helyzet kialakulhat a Bank hibájából (reputációs kockázat) és az önhibáján kívül (általános piaci hatás).

A Bank a likviditási stressz-helyzetekre már részben készül azzal, hogy:

- likviditási tartalékot képez,
- korlátozza a nagy betétektől, nagy betétesektől való függést,

A Bank rendelkezik a likviditási zavarok/válsághelyzetek következtében esetleg előálló kritikus helyzetekre vonatkozó tervvel, melynek betartásával az érintett üzletágak, szakterületek prudensen, az adott körülmények között kellő időben, optimális módon tudnak eljárni.

A Bank 2008. év folyamán a likviditását folyamatosan fenntartotta, likviditási zavarokat nem tapasztalt. 2008. IV. negyedévben a pénz és tőkepiaci válság hatására bekövetkező globális likviditás-szűkülés és bizalmi válság a devizaeszközök refinanszírozását megnehezítette, a lejáró devizaforrások megújítására csak jelentősen megemelkedett felárak mellett volt lehetőség.

7 Kereskedési könyvben nem szereplő részvénytulajdonosi kapcsolatos információk

A Bank kereskedési könyvön kívüli állományként kezeli azon részesedéseit, amelyeket befektetési céllal, nem kereskedési szándékkal szerez meg.

7.1 A kereskedési szándék elhatárolásának szempontjai

Befektetési cél: olyan ügyletek bonyolítása, eszközök tartása, amelyek hosszú távú (a Bank kereskedési stratégiájában meghatározott tartási időn túli) nyereségszerzésre, kamat, illetve osztalék és árfolyamnyereség realizálására irányul. A befektetési célú pozíciók nincsenek kitéve a rövid távú piaci ár változás kockázatának.

A befektetési célú részesedések lehetnek:

- Stratégiai befektetések
- Kényszerbefektetések

A stratégiai befektetések a Bank számára tulajdoni részesedést biztosító tartós befektetések, beleértve a jogszabály által kötelezően előírt, illetve a Takarékszövetkezeti integrációs szerződésben a Bank számára meghatározott feladatok ellátásához szükséges befektetéseket.

A szavatoló tőke 5 %-át elérő és azt meghaladó stratégiai befektetésekről a Bank Igazgatósága dönt.

Kiemelt stratégiai befektetésnek minősül az a vállalkozás, amelyben a Bank legalább a Hpt. szerinti részesedési viszonytal rendelkezik. Ezekre kiterjed az összevont alapú felügyelet.

Egyéb stratégiai befektetésnek minősül az a befektetés, amely nem minősül kiemelt stratégiai befektetésnek. Az egyéb stratégiai befektetéseket a banküzemi működés, vagy egyéb jogszabályi előírások indokolhatják, ezen befektetések nem érik el a szavatoló tőke 5%-át.

A kényszerbefektetések vagy hitel-eszköz csereügylet formájában, vagy üzleti célú, főként veszteségminimalizálási célt szolgáló befektetesként kerülnek a Bank tulajdonába.

A Bank a befektetési portfóliójának kialakítása során mindenkor a hatályos törvényi előírások szerint – és a Felügyelet rendelkezéseinek, határozatainak, iránymutatásainak és ajánlásainak betartásával – jár el.

A befektetési portfólió terjedelmének és összetételének meghatározásához a következő szempontokat veszi figyelembe a Bank:

- a Bank üzletpolitikája,
- a Bank és a takarékszövetkezeti integráció stratégiai terve,
- a Bank Igazgatóságának befektetésekkel kapcsolatos állásfoglalásait és határozatait,
- a Bank Igazgatósága által a stratégiai befektetések irányítására, ellenőrzésére elfogadott stratégia,
- a Bank Igazgatósága által elfogadott kockázatkezelési (kockázati) stratégia.

7.2 A Bank által alkalmazott számviteli és értékelési módszerek

A Bank a befektetési célú részvényeket és részesedéseket átlagos beszerzési áron értékeli.

A befektetési célú részvényeknél, részesedéseknél és egyéb értékpapíroknál a Bank kockázati alapú minősítést végez, és a minősítési kategóriának megfelelő mértékű kockázati értékvesztést számol el. A kockázati alapú minősítés során a Bank figyelembe veszi az értékpapír kibocsátójának megítélése mellett az értékpapír piaci árának tartós alakulási tendenciáját is. A kockázati értékvesztés összege a minősítésről és céltartalék képzésről szóló szabályzatok szerint kerül megállapításra.

7.3 A kereskedési könyvön kívül tartott részesedések értéke

Megnevezés	Mérlegérték 2008.12.31.	Takarékbankra jutó saját tőke 2008.12.31
Takarék Alapkezelő Zrt.	166	114
TAKINFO Kft.	110	472
Banküzlet Zrt.	39	79
Next-Faktor Zrt.	163	114
GIRO Zrt.	5	n/a
Hitelgarancia Zrt.	10	n/a
S.W.I.F.T. SCRL.	4	n/a
Budapesti Értéktőzsde Zrt.	-	n/a
VISA Europe Ltd.	-	n/a
MasterCard Incorporated	-	n/a
Agromercat Zrt. (v.a.)	-	n/a
Összesen	497	-

Mivel a befektetések egyike sem minősül tőzsdén, vagy más szervezett piacon forgalmazott eszköznek, ezért a valós értékük és a piaci értékük becslésére vonatkozóan nincs megbízhatónak minősíthető módszer.

A Takarékbank 2008-ban a befektetési célú részesedéseit nem értékesítette, abból származó eredményt nem realizált. Olyan nem realizált vagy rejtett értékelési nyereség vagy veszteség nem volt, amely az alapvető és/vagy a járulékos tőkében szerepel.

8 Értékpapírosított pozíciókra vonatkozó információk

A Bank értékpapírosítási ügyleteket nem kezdeményez és 2008-ban nem került sor értékpapírosítási pozíciók tartására sem, így nincs ezzel kapcsolatban nyilvánosságra hozható információ.

9 Működési kockázatra vonatkozó információk

A működési kockázat a nem megfelelő belső folyamatok és rendszerek, külső események vagy a személyek nem megfelelő feladatellátása miatt felmerülő, illetőleg jogszabály, szerződés vagy belső szabályzatban rögzített eljárás megsértése vagy nem teljesítése miatt keletkező, eredményt és szavatoló tőkét érintő veszteség kockázatát jelenti. A működési kockázatok nem szüntethetők meg teljesen, azonban egy megalapozott kontroll keretrendszer alkalmazásával ezen kockázatok elfogadható szintre csökkenthetők.

A működési kockázatkezelési folyamat a működési kockázat azonosításának, értékelésének, mérésének, folyamatos figyelemmel kísérésének és kezelésének a folyamata.

A Bank kialakította a működési kockázatkezelés banki szintű általános keretrendszerét, amely egységes rendszerbe foglalja a bank minden tevékenységében jelenlévő működési kockázatokat. A működési kockázatok kezelésével kapcsolatos elvek mellett a keretrendszer meghatározza a működési kockázatokkal kapcsolatos felelősségi köröket és feladatokat (Igazgatóság,

Ügyvezetés, Működési Kockázati Bizottság, Működési Kockázati Kontroll, szervezeti egységek vezetői), tartalmazza a működési kockázati események adatgyűjtésére vonatkozó információk körét, a működési kockázatokat tükröző mutatószámok változásának figyelésére kialakított monitoring rendszer fő elveit.

9.1 Működési kockázatok azonosítása, adatgyűjtés

A bekövetkezett működési kockázati események nyilvántartására a Bank egy adatbázist hozott létre, mely a működési kockázatok azonosításának fontos részét képezi. A Bank 2006 óta gyűjti a működési kockázati eseményeket.

A Bank alapító tagja a HunOR Magyar Működési Kockázati Adatkonzorciumnak, amely 2007 májusában kezdte meg éles működését 13 hazai hitelintézet részvételével. Az országos adatbázis segítségével a Bank pontosabb képet kaphat a működési kockázatok mértékéről.

9.2 Működési kockázatok monitoringja

A működési kockázat monitoringja a működési kockázat változásának, a szükséges intézkedéseknek a figyelemmel kísérése, amely egy eszköze annak, hogy a működési kockázat, a banki szinten elfogadott kockázattűrési keretei között maradjon.

A monitoring eszköze a Működési Kockázati Monitoring rendszere, amely magában foglalja a működési kockázatokat jelző kitettségi és kockázati mutatószámok alakulásának figyelését, a mutatókhoz kapcsolt kétszintű kockázattűrési limitek meghatározását és a mutatóknak a kockázattűrési limitértékekhez viszonyított figyelése, az intézkedések szükségességének jelzése és az intézkedések nyomon követése.

9.3 Működési kockázatok kezelése

A működési kockázat kezelése az azonosított működési kockázatokkal és a már bekövetkezett működési kockázatokkal kapcsolatos döntéseket, cselekvéseket, cselekvések nyomon követését jelenti. A működési kockázat kezelésének eszközei közé vészhelyzet tervek, üzletfolytonossági tervek, specifikus belső szabályzatok és a folyamatszabályozások és az ezek karbantartásával kapcsolatos feladatok tartoznak.

Az ügyletek lebonyolításával, végrehajtásával kapcsolatos működési kockázatokkal szemben a kontrollokat a folyamatba épített ellenőrzések jelentik. Az erre vonatkozó belső szabályok az ügyletek lebonyolításához kapcsolódó ügyviteli utasításokban található.

9.4 Működési kockázati jelentő rendszer

A működési kockázatokról a Működési Kockázati Kontroll rendszeres gyakorisággal tájékoztatót készít a Bank Igazgatósága és Felügyelőbizottsága részére a Kockázati jelentés részeként, és negyedévente készít összefoglaló jelentést a Működési Kockázati Bizottság részére. A Bank vezetősége a működési kockázati monitoring jelentést havonta kapja meg.

9.5 A működési kockázat tőkekövetelménye

A Bank 2008. január 1-től az alapmutató módszerével tőkekövetelményt képez a működési kockázatra a a működési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről szóló 200/2007. (VII.30) Kormányrendelet rendelkezéseivel összhangban. A Takarékbank működési kockázati tőkekövetelménye 1.340 millió Ft 2008. december 31-én.

A működési kockázat tőkekövetelményét a Bank konszolidált szinten is az alapmutató módszerrel számolja, a konszolidált eredmény-kimutatás alapján. A konszolidált szintű működési kockázati tőkekövetelmény 1.646 millió Ft.

A működési kockázat belső tőkeszükségletének a számításánál a Bank a sztenderdizált módszert alkalmazta, azzal a különbséggel, hogy az üzletági indikátorok számításánál a közvetített szolgáltatásokat nettó módon vette figyelembe. A korrekciót a Bank azért alkalmazta, mert a működési kockázat tőkekövetelményének számításához alkalmazott mutató elvi alapja, és a nemzetközi számviteli sztenderdek szerint a közvetített szolgáltatások nettó módon történő kimutatása egyaránt a közvetített szolgáltatások nettó egyenlegének figyelembe vétele mellett szól.

A működési kockázatok esetében a konszolidált szintű belső tőkeszükségletet a Bank az aggregációs módszerrel számolja oly módon, hogy a sztenderdizált módszerrel számolt, és a közvetített szolgáltatásokkal korrigált banki belső tőkeszükséglethez hozzáadja az ellenőrzött vállalkozások alapmutató módszerrel számolt tőkeszükségletét.